

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMĂNAL

AL DIRECȚIUNII GENERALE A PRESEI ȘI PROPAGANDEI

Nr. 15—16.

Joi, 16 Iunie 1938

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMANIA

	Pag.
a) DINASTIA :	
Presa engleză	222
„ greacă	222
„ franceză	223
„ cehoslovacă	224
„ iugoslavă	224
„ turcă	325
„ maghiară	225
„ belgiană	225
b) POLITICA INTERNĂ :	
Presa engleză	225
„ italiană	225
„ iugoslavă	225
„ elvețiană	226
„ germană	227
„ greacă	227
„ turcă	227
„ americană	227

	Pag.
c) POLITICA EXTERNĂ :	
Presa polonă	227
„ engleză	228
„ italiană	228
d) MINORITĂȚILE	
Presa iugoslavă	228
„ germană	228
e) ECONOMIE ȘI FINANȚE :	
Presa engleză	228
„ italiană	229
„ greacă	229
f) ARTĂ ȘI CULTURĂ	
Presa italiană	229
g) DIVERSE :	
Presa germană	229
„ engleză	230

	Pag.
II. RAPORTURILE POLONO-ROMÂNE	
Presa polonă	230
„ engleză	235
„ germană	235
„ iugoslavă	235
„ italiană	236
„ greacă	236
„ turcă	236
„ turcă	237
„ bulgară	237
III. SITUAȚIA DIN CEHOSLOVACIA	
Presa cehoslovacă	237
„ franceză	237
„ engleză	238
„ germană	239
„ italiană	239
„ iugoslavă	239
„ sovietică	240

	Pag.
IV. EXPOZEUL D-LUI DE KANYA	
Presa maghiară	240
„ germană	240
V. EVENIMENTELE DIN SPANIA	
Presa franceză	241
„ engleză	242
„ italiană	243
„ germană	244
„ iugoslavă	244
„ americană	244
VI. PROBLEME EUROPENE	
Relațiile interbalcanice	244

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

DINASTIA

Presa engleză.

UNITED SERVICES REVIEW cu data de 2 Iunie, publică un articol intitulat: „Schimbările de guvern din România“, semnat de maiorul Mac Namara, deputat în Camera Comunelor.

Autorul articolului se referă la eforturile unor oameni și organizațiuni de a introduce metode național-socialiste în România, după care declară:

„Regele Carol al României este un Rege excelent, care ține mult să apere drepturile poporului român și să protejeze minoritățile în România. Regele Carol nu s'a întors cu ideea de a juca un rol de spectator. Regele Carol era hotărât să cârmuiască. În locul partidelor de până acum, Regele Carol a numit pe I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea, ca prim-ministru, cu un cabinet mai presus de partide și care are interes numai de a governa pentru buna stare a românilor.

„După aceea a făcut un apel către popor, ca să-și dea părerea dacă-i aprobă acțiunea. Să judece poporul singur, după cum îl îndeamnă propria lui conștiință, iar nu după ceea ce scriu ziarele și politicienii interesați.

„Cu alte cuvinte, încheie ziarul, a ținut alegeri generale fără campanie electorală. M. S. Regele României a salvat democrația pentru România și a făcut-o prin metoda Sa de a înlătura relele aspecte ale democrației. Regele Carol al României este unul din cei mai capabili conducători din lume“.

Presa greacă.

Intreaga presă elenă din 8 Iunie s'a ocupat de sărbătoarea Restaurației în România, publicând numeroase articole asupra însemnătății evenimentului.

ETNIKI publică în pagina întâia un articol semnat Caravias, care spune:

„România prietenă, sărbătorește azi a opta aniversare a urcării pe tron a Maiestății Sale Regele Carol al II-lea, care coincide cu ziua reîntoarcerii Regelui în patria Sa după o scurtă îndepărtare în străinătate, și pentru acest motiv ea poartă și numele de aniversare a Restaurației. Este deci firese ca sărbătoarea de azi să ia un caracter pan-național și popular, căci odată cu bucuria poporului român pentru reîntoarcerea Regelui său mult iubit, s'a inaugurat o nouă eră istorică a țării, o perioadă de liniște, de ordine, de muncă și de uniune națională. Sărbătoarea aceasta dă astfel prilejul unor manifestări călduroase de devotament și de dragoste a poporului român pentru Suveranul lui.

„Dar Regele Carol a voit ca această sărbătoare, care este deja a întregii națiuni, să capete o semnificație cu totul deosebită și să simbolizeze tendințele noii României. Astfel, potrivit Augustei Sale dorinți, 8 Iunie a fost fixat și ca o zi de sărbătoare a tineretului, căci Regele vede în acest tineret nădejdea Patriei și garanția renașterii și reconstrucției naționale începută.

„După cum se știe, de altminteri, Regele Carol este Șeful Suprem al enormei organizațiuni naționale „Straja Țării“, care cuprinde un milion și jumătate de membri, adică aproape tot tineretul român. Principele moștenitor, Măria Sa Marele Voevod Mihai, este unul din Coman-

dantii acestei admirabile organizații, care reprezintă una din operele cele mai de seamă ale marelui efort creator al Regelui. Idealurile acestei organizații sunt tradițiile rasei, patria, familia, colaborarea socială, unitatea națională, adică scopurile pe care Regele și-Le-a hotărât pentru renașterea Patriei.

„Sărbători populare ale tineretului au loc, începând de ieri, în întreaga Românie. Și astăzi sute de mii de tineri organizați vor defila înaintea Regelui, la București.

„Dar în anul acesta sărbătoarea Regelui și aceea a tineretului au o însemnătate cu totul excepțională. Sunt abia câteva luni de când a fost inaugurată, sub egida Regelui Carol, o nouă perioadă în istoria României. Tre-cutul parlamentar, rău și învechit, este astăzi înlăturat, partidele și elicele sunt nimicite. Poporul român a ratificat aproape, în unanimitate, noua Constituție națională. Și țara, unită astăzi sub Regele și guvernul său național, înaintează spre destinele ei istorice.

„Noi, Grecii, care suntem atât de strâns legați de România, prietenă și aliată și care, cum e foarte firesc, urmăm cu simpatie și cu admirație străduințele desfășurate de către Regele Carol pentru renașterea națională a României, participăm cu o reală sinceritate la marea bucurie de astăzi a nației române și a Regelui ei“.

KATHERINI, anunțând împlinirea a 8 ani de la urcarea pe tron a Maiestății Sale Regele Carol al II-lea și subliniind cuprinsul telegramelor publicate de ziare cu privire la entuziasmul cu care poporul român a sărbătorit această aniversare, ziarul semi-oficios elen adaugă:

„Cei care au urmărit evenimentele din timpul din urmă, desfășurate în România, înțeleg pe deplin semnificația acestui frumos entuziasm, care caracterizează devotamentul sincer al Românilor față de persoana Regelui lor și de opera Sa reconstructivă“.

CHRONOS, noul cotidian popular, scrie:

„România prietenă sărbătorește astăzi solemn a opta aniversare a urcării pe tron a Maiestății Sale Regelui Carol. Este o îndoită sărbătoare, deoarece ziua de 8 Iunie este, potrivit dorinții Suveranului, și ziua tineretului, pe care Regele Carol l-a organizat în „Straja Țării“.

„Sunt cunoscute sentimentele de credință și de devotament cu care poporul român înconjoară pe Regele său, sub ocrotirea căruia el și-a regăsit unitatea și calea spre propășire. La aceste sentimente, Grecia adaugă urările sale de lungă viață Regelui României și de progres tot mai spornic nației române“.

AKROPOLIS, cel mai vechiu și mai răspândit ziar popular al Greciei, anunțând cititorilor săi că Românii sărbătorește a opta aniversare a urcării pe tron a Maiestății Sale Regelui, adaugă:

„Expresimea „sărbătorește“ nu este un simplu cuvânt, deoarece Regele Carol este unul din Suveranii cei mai iubiți de către poporul Său și se găsește în strâns contact sufletesc cu supușii Săi. Poporul grec unit, prin atâtea legături, de nația română, prietenă și aliată, dedică acestei sărbători cele mai înimoase urări ale sincerii și călduroasei sale simpatii“.

VRADYNI subliniază:

„Zina de 8 Iunie este, pe drept cuvânt, celebrată de către poporul român ca o sărbătoare națională, căci ea constituie începutul unei noi perioade naționale de renaștere și de reconstrucție. Din clipa reîntoarcerii Regelui Carol și a urcării Sale pe tron începe în țara prietenă și aliată, sub înalta ocrotire Regală, un efort neconținut de muncă. Națiunea și-a regăsit unitatea și toți, dela Șeful Suprem, până la cel din urmă cetățean, lucrează pentru crearea unui viitor mai bun și pentru înălțarea frumoasei lor Patrii“.

ETHNOS, scrie:

„Cu prilejul zilei de 8 Iunie, poporul român a găsit prilejul să-și arate sentimentele de dragoste și de devotament față de persoana Regelui său, într'un chip cât se poate de caracteristic. În adevăr, entuziasmul cu care Românii au sărbătorit aniversarea de ieri, vorbește limpede de avântul unanim cu care poporul aprobă opera de refacere pe care a luat-o asupra sa și o continuă cu mână puternică Regele națiunii amice și aliate“.

PROIA, importantul ziar politic, de dimineață, scrie:

„Opt ani s'au scurs dela urcarea pe tron a Regelui Carol al României. Acest eveniment, realizat în împrejurări dramatice, a corespuns cu voința poporului român și a marcat începutul unei perioade de ordine și de progres pașnic în țara prietenă de dincolo de Dunăre. Într'o perioadă critică pentru întreaga Europă, România a văzut urcându-se pe tronul ei un Regulator puternic al mașinei Statului, capabil de a realiza unirea nației române dincolo și deasupra certurilor partidelor politice ale țării. Poporul român a fost totdeauna devotat Dinastiei sale...“.

Ziarul face apoi istoricul succint al operii Regelor Carol I și Ferdinand I, și conchide că, sub sceptrul Maiestății Sale Regelui Carol al II-lea, România Mare a devenit astfel un Stat puternic al Europei Răsăritene și un factor de pace și de progres.

ELEFATHERON VIMA, cel mai cunoscut cotidian grec, consacră zilei de 8 Iunie două articole. Într'unul ziarul lămurește în ce consistă sărbătoarea, vorbește de ceremoniile și celelalte manifestări organizate cu prilejul sărbătoarei aviației și a sărbătoarei tineretului, în prezența Maiestății Sale Regelui și Măriei Sale Marele Voevod Mihai, și subliniază că aceste sărbători, devenite sărbători naționale, au dat prilejul poporului român să-și manifeste sentimentele de fidelitate și de devotament față de Regele său, creator al României Nouă.

În al doilea articol, ziarul insistă asupra sărbătoarei tineretului, arătând că acest tineret a fost organizat, sub oblăduirea Maiestății Sale Regelui Carol al II-lea, într'o puternică organizație numită „Straja Țării“, al cărei unul dintre Comandanți este Măria Sa Marele Voevod Mihai și care reunește un milion patru sute de mii de tineri și tinere sub Șefia Supremă a Maiestății Sale Regelui.

ELLIKON MELLON subliniază că sărbătorile dela București, cu prilejul aniversării urcării pe tron a Maiestății Sale Regele Carol al II-lea, au constituit cel mai bun prilej pentru nația română, prietenă a Greciei, de a-și manifesta sentimentele ei de credință, de dragoste și de devotament față de Conducătorul ei Suprem, Căruia poporul grec îi adresează urările sale cele mai vii și mai sincere.

ESTIA dedică sărbătoarei de 8 Iunie un cald articol care, scoțând în relief vechile legături istorice dintre Grecia și România, legături reînnoite în ultimii ani într'un chip adânc și adevărat amical, subliniază că aceste legături sunt de colaborare sinceră și pacifică și că schimburile spirituale și economice strâng, în fiecare an mai mult, raporturile greco-române.

„În aceste condiții, scrie ziarul, este firesc ca poporul grec să se bucure de progresele și de înfăptuirile României și să profite de prilejul ce i-l dă sărbătoarea de azi a Regelui Carol, ca să exprime poporului român urările sale cele mai sincere pentru continuarea nestingherită a operei de pacificare și de reconstrucție lăuntrică, asumată de Rege Carol, și pentru propășirea și prosperitatea poporului român“.

ATHINAÏKA NEA, subliniază caldele manifestări din ziua de 8 Iunie, ca puternice dovezi ale devotamentului cu care Românii încojoară pe Suveranul lor, datorită căruia România și-a regăsit liniștea, unitatea și prosperitatea. Ziarul adaugă că poporul elen, participând cu cele mai adânci simțăminte la această sărbătoare, îi dedică și el bine simțite urări.

TYPOS scoate în relief faptul că bucuria cu care este sărbătorită în fiecare an aniversarea urcării pe tron a Maiestății Sale Regele Carol al II-lea, mărturisește binele pe care l-a adus țării Sale Maiestatea Sa.

LE MESSENGER D'ATHÈNES, semi-oficiosul în limba franceză, arată că urcarea pe tron a Maiestății Sale Regelui Carol al I-lea, a fost începutul unei ere de reconstrucție națională.

Ziarul lămurește apoi că „sărbătoarea restaurației a devenit în același timp, prin voința Suveranului, o sărbătoare a tineretului român“, și că Maiestatea Sa Regele prezidează în fiecare an, în ziua de 8 Iunie, una din manifestările organizate de instituția „Straja Țării“, care reunește azi, în jurul Regelui ei protector, aproape 1.400.000 de tineri și tinere.

Mai departe, LE MESSENGER D'ATHÈNES, explică că, întemeiată acum 4 ani, „Straja Țării“, nu este o formație militară nici premilitară și că ea urmărește o acțiune neîntreruptă asupra copiilor și tinerilor, în școală și în afară de școală, exaltând sentimentul patriotic, simțul social, spiritul de devotament al tineretului față de Patrie. Ziarul subliniază că una din dovezile atențiunii cu care Maiestatea Sa Regele încojoară tânărul instituție, este faptul că Măria Sa Marele Voevod Mihai este unul din Comandanții Străjeri.

„Motivul afecțiunii Sale, scrie ziarul, Regele Carol și Le-a exprimat, cu prilejul serbării din anul trecut, în termenii următori: avântul tineresc este simbolul progresului; el e stimulentele pentru organizațiile de mâine“. Ziarul încheie urând, din partea nației prietene și aliate elene, ca România să poată urmări neîntrerupt acest avânt, spre progres în pace și unire.

Presa franceză.

Ziarul EXCELSIOR din 8 Iunie consacră o pagină întreagă zilei Restaurării și operei prodigioase realizată de M. S. Regele Carol al II-lea în cei opt ani de domnie.

D-l Christian de Rollepot, autorul articolului, evocă într'un important articol, epoca străbătută dela 8 Iunie 1930 și până astăzi. Articolul se încheie astfel:

„În Regatul Său, Regele a voit să creeze armonia; El a arătat că tot răul poate veni dela neînțelegerile interne și că tot binele poate fi așteptat dela buna înțelegere.

„Regele și guvernul Său fac acum un bloc. Nu mai este vorba de oameni politici, ci numai de tehnicieni. S'a terminat cu discuțiile sterpe de doctrină și nu se mai pune preț acum în România decât pe ordine și muncă constructivă. Ideea aceasta a pornit dela Rege. El a știut s'o realizeze ținându-și strict și fără șovăire rolul Său de Suveran.

„In felul acesta, pe lângă excelente rezultate, Regele Carol a dat țării Sale speranța în viitor. Și acest viitor, grație acestui Rege care știe să cârmuiască și grație tinerelor generații a căror unitate El a știut s'o creeze, va consacra renașterea României“.

Sub titlul „Aniversarea urcării pe tron a M. S. Regelui Carol al II-lea“, d-l René Lara publică în Le FIGARO din 9 Iunie un articol în care scrie:

„Printre Suveranii contemporani, figura M. S. Regelui Carol al II-lea este deosebit de atrăgătoare. Ea a dobândit întregu-i relief cu prilejul recentelor evenimente politice atât interne cât și externe pe care România a trebuit să le înfrunte și asupra cărora a triumfat, datorită vigilenței, sângelui rece și curajului Suveranului ei.

„Toți au fost recunoscători Monarhului de a se fi dovedit un șef care n'a șovăit să-și ia răspunderea și să conducă țara cu o mână sigură și fermă pe calea mântuirii naționale.

„M. S. Regele Carol al II-lea a dovedit o împedire vedere a interesului superior al poporului Său în fața problemelor internaționale și a frământărilor sociale, care turbură astăzi Europa. El a fost inițiatorul unei adevărate primenirii materiale și morale, sprijinindu-se pe această forță vie a unei națiuni, care este tineretul. El a realizat operă de construcție acolo unde totul era de clădit.

„Nu putem uita, în sfârșit, că la răscrucea drumurilor care se ofereau politicii Sale, M. S. Regele Carol al II-lea, a ales calea care nu-L îndepărta de Franța, confirmând astfel părerea pe care mi-a făcut cîntea să mi-o spună, acum câțiva ani, eu privire la binefacerile înțelegerii franco-române“.

Presa cehoslovacă.

Serbarca zilei Restaurației la Praga a devenit o tradiție.

Marile cotidiene cehoslovace din 8 Iunie publică portretul Suveranului României și articole entuziaste despre opera de refacere a țării întreprinsă cu atâta succes de M. S. Regele Carol al II-lea.

Ziarele mai subliniază faptul că prietenia sinceră dintre România și Cehoslovacia, în cadrul Micii Înțelegeri, a știut să înfrunte toate greutățile unor vremuri vitrege spre a însemna și pe viitor una din garanțiilor ordinii și păcii în Europa Centrală.

Ziarul NARODNY POLITIKA, cel mai mare cotidian ceh, publică un articol ocazional relevând următoarele:

„Jubileul Suveranului României aliata este un prilej de adâncă recunoștință a poporului român, care îi datorează dela suirea pe tron o muncă încordată, îndreptată în primul rând spre câștigarea straturilor sociale ale națiunii pentru o colaborare activă în conducerea Statului.

„Regele Carol al II-lea, cu marile Lui experiențe la care se adaugă și o mare cultură în toate ramurile, este un temperament creator.

„Energia și rapida înzestrare a armatei române rămâne un mare merit al Suveranului României în actuala situație neclară a Europei.

„In rezumat se poate spune că Regele Carol al II-lea,

un eunoseător experimentat al națiunii Sale, este continuatorul marelui opere începute de Tatăl Său și consolidatorul României Mari de azi“.

Presa iugoslavă.

Incă din ziua de 7 Iunie, presa Iugoslavă a făcut loc în coloanele sale festivităților din România, privitoare la „Aniversarea suirii pe Tron a M. S. Regelui. Sub titlul „La București s'a serbat ieri cu toată solemnitatea a opta aniversare a venirii Regelui Carol în România“, ziarul POLITIKA publică o corespondență în care este pe larg relatată serbarea dela aerodromul Băneasa pentru comemorarea zilei în care M. S. Regele s'a înapoiat în țară cu avionul acum opt ani.

Acelaș ziar, cu data de 8 Iunie, publică sub titlul „România serbează astăzi cea de a opta aniversare a urcării M. S. Regelui Carol pe Tron“ pe lângă fotografia M. S. Regelui și a M. S. Marelui Vocevod Mihai și corespondențe speciale din București, privitoare la serbările desfășurate cu această ocazie în care se scrie între altele:

„Azi se împlinesc 8 ani dela urcarea M. S. Regelui Carol al II-lea pe Tronul României. Poporul român serbează această zi ca una din cele mai mari sărbători.

„Azi se vor întruni la București reprezentanții tuturor provinciilor ai asociațiilor și organizațiilor naționale, pentru ca prin prezența lor să-și exprime recunoștința și să-i mulțumească Suveranului pentru grija Sa, ce o consacră progresului Țării și poporului pe care îl conduce deja de 8 ani.

„Incă dela începutul domniei Sale, Regele Carol al II-lea, a acordat o deosebită atenție educației tineretului.

„Organizația națională, „Straja Țării“, care cuprinde întreg tineretul român, pentru a fi educat în spiritul național, este opera Sa.

„De aceea sărbătoarea urcării Majestății Sale Regelui Carol al II-lea, pe Tronul României, este în acelaș timp și ziua sărbătoririi tineretului.

„Sute de mii de tineri, membrii ai „Străzii Țării“, vor manifesta astăzi dragostea și devotamentul lor față de Suveran și Comandantul Suprem și vor demonstra în public roadele activității lor în organizație.

„Poporul român sărbătorește cu toată solemnitatea ziua Restaurației. Se fac pregătiri speciale pentru sărbătoarea tineretului, care după dorința Suveranului se face în aceeași zi. Această dorință M. S. Regele și-a exprimat-o în următoarele cuvinte: Către tineretul Țării Mele se îndreaptă gândul Meu, plin de dragoste, înțelepciune și speranță, căci el este simbolul progresului și dă îmbolvi pentru creațiile viitorului.

„Ziarele subliniază succesele la care a ajuns țara în decursul ultimilor opt ani. Fie că este vorba despre armată, despre finanțe, cultură și în general despre sănătatea națională, prin concepții îndrăznețe și coordonarea serviciilor, s'a putut ajunge la perfecționarea aparatului de Stat.

„S'a putut constata dispariția abuzurilor, restabilirea disciplinei din punct de vedere spiritual și coeziunea întregului tineret într'o puternică unitate.

„Politica externă a României se află astăzi în afară de partide. Ea nu depinde de schimbarea persoanei sau a ministrului, deoarece se află sub ferma și neclintită conducere a Regelui Carol.

„Suveranul Român a înțeles că interesul superior al națiunii este apărarea independenței și a granițelor și că o astfel de politică nu poate să găsească o mai bună garanție decât în cea mai deplină loialitate față de aliatele sale și în cea mai intensă colaborare la opera menținerii

păcii. Bazată pe principiul naționalităților, din care a rezultat unitatea Statului, politica externă a României cere o perfectă înțelegere cu Franța, Anglia și cu toate popoarele care au realizat idealurile sale naționale, în urma războiului mondial. Acțiunea desfășurată pe acest teren de Regele României, este de cea mai mare importanță și este apreciată la justa și exacta ei valoare“.

NOVOSTI, VREME, ca și celelalte ziare cu data de 9 Iunie, publică sub titlul „Serbările celei de a 8-a aniversări a urcării Regelui Carol pe Tron“ corespondența din București, referitoare la solemnitățile desfășurate cu această ocazie, care au început încă din ziua de 6 Iunie și care au ajuns la punctul culminat prin serbările tineretului român, care s'au desfășurat în prezența Suveranului Român și a M. S. Marelui Voievod Mihai.

Presa turcă.

Ziarele turcești dela 6 și 7 Iunie au publicat corespondențe largi, în care se explică însemnătatea comemorării fericitului eveniment și se subliniază entuziasmul cu care poporul a adus omagiul operii realizată de Suveranul său. Ziarele relatează de asemeni felul în care au decurs serbările zilei aviației.

Presa maghiară

Ziarul NEMZETI UJSAG, în editorialul său din 11 Iunie, ocupându-se de serbările aniversării urcării pe Tron a M. S. Regelui Carol II, scrie că vicața publică și cea de Stat în România este încă în prefacere și inegală, aflându-se în încrușirea răsăritului și apusului.

„În aceste împrejurări, scrie ziarul, privirea tuturor se concentrează asupra Regelui, care se străduiește cu energie să toarne în forme noi ceea ce este încă nedefinit în viața românească“.

Ziarul arată mai departe că Regele este considerat în România întreagă ca trimisul Providenței, fără de care Statul Român ar fi ajuns un câmp de luptă al forțelor barbare. El a salvat elementele sintetice de guvernare europeană în România. Timp de opt ani, spune autorul articolului, Regele a încercat să lucreze cu metodele parlamentare, dar fără a ajunge la rezultatele dorite.

Astfel își explică ziarul maghiar de ce Regele reprezentă astăzi El singur toate forțele de Stat, interesându-Se de nevoile țărănimii și inaugurând un regim care-L ridică în rândul primilor bărbați de Stat europeni.

NEMZETI UJSAG își încheie articolul, subliniind că M. S. Regele a inaugurat Statul corporativ, a creat străjeria și face vizite inopinate la sate, ceea ce face ca mistica populară să-I creeze legende.

Presa belgiană.

Ziarele belgiene din 8 și 9 Iunie au publicat dări de seamă asupra festivităților dela București, cu prilejul aniversării suirii pe tron a M. S. Regelui Carol II, subliniind atmosfera de entuziasm în care s'au desfășurat.

Ziarele au redat de asemenea pe larg felul în care a fost sărbătorită această zi la Bruxelles în cadrul legației române și la Societatea Amiciția Belgo-Română.

POLITICA INTERNĂ

Presa engleză.

Procesul Codreanu a făcut ca presa engleză să se ocupe pe larg, informând publicul cu toate amănuntele pe care le-au găsit că pot scoate în evidență dorința au-

torităților — ca și a poporului român — să menție nctulburată ordinea publică.

CAVALCADE din 28 Mai, scrie:

„Căpitanul“, Corneliu Codreanu, a cărui conspirație a fost dată la iveală tocmai la timp de cei ce veghează în România, își așteaptă sentința pentru vina de înaltă trădare, insurecție și spionaj“.

După pronunțarea sentinței din acest proces, ziarele relevă uzurarea generală pe care a simțit-o tot publicul românesc.

MANCHESTER GUARDIAN din 28 Mai publică un articol de fond, în care, după ce scoate în evidență gravitatea capetelor de acuzație contra lui Codreanu, scrie:

„E cert că Codreanu a avut ambiții dictatoriale, care dacă se realizau avea să ducă la atingerea prerogativelor regale, și să pună România la ordinele unor puteri străine.

„Un naționalist de extrema dreaptă, încurajat în mod artificial, precum și efectele celor 45 de zile de guvern Goga, au turburat mult țara, al cărui popor simte acum nevoia de liniște și ordine“.

DAILY SKETCH din 29 Mai scrie că Codreanu, victimă a propriei sale ambiții, și-a luat pedepșa meritată. Constată că prin această sentință s'a dat lovitură definitivă gârzii de fier, al cărei moral era destul de decăzut în urma atitudinii slabe a fruntașului său în cursul procesului.

Presa italiană.

Ziarul STAMPA din 10 Iunie, ocupându-se de proiectul de lege administrativă, întocmit de d-l Armand Călinescu, ministrul internelor, scrie: „El consacra începutul unei vieți active și cu adevărat națională în România.

„Principiul noii reforme administrative, inspirându-se dela cele mai antice tradiții romane, împarte țara în provincii și este meritul d-lui ministru Armand Călinescu, de a se fi inspirat dela principiile unității istorice și etnice a poporului românesc, în vreme ce tentativele făcute în ultimii ani pentru o descentralizare administrativă erau pornite, cu toate afirmațiile contrarii, din veleități regionaliste“.

Ziarul încheie scriind că noua reformă a fost primită cu un viu interes de întreaga opinie națională, care așteaptă dela înfăptuirea ei noi îmbolduri spre o viață activă și fericită, îngăduind României o dezvoltare demnă de posibilitățile ei creatoare.

Presa iugoslavă.

În numărul din 31 Mai ziarul VREME, sub titlul „Lichidarea Gărzii de Fier în România“, scrie:

„Procesul lui Corneliu Codreanu, șeful „Gărzii de fier“, a luat sfârșit. Este interesant de subliniat actul de curaj deosebit pe care l'a arătat și de astă dată guvernul Patriarhului Miron, care este hotărât să-și execute misiunea de liniștire a spiritelor și de introducere a unei noi ordini în țară. Opinia publică generală este că cei doi judecători militari au avut în mâinile lor soarta țării care a depins de hotărârea lor“.

Ziarul face apoi istoricul activității politice a fostei „Gărzi de fier“ și a debaterilor procesului.

În concluzie scrie:

„Un lucru trebuie în orice caz subliniat, anume că mișcarea extremiștilor de dreapta a intrat în decădere prin moartea lui Octavian Goga și condamnarea lui Corneliu Codreanu“.

VREME, cu data de 3 Iunie, publică sub titlul „In ajunul reformelor istorice din România“, și sub forma unei corespondențe speciale din București, următoarele:

„Ceea ce a fost prevăzut încă din prima Constituție română din 1866, se va realiza zilele acestea, pe baza legilor Constituției din 1938.

„Această lege de bază prevede între altele și o largă descentralizare administrativă și aceasta în scopul ca prin organizarea în anumite mari centre istorice, să se asigure posibilitatea progresului și pe de altă parte, prin împărțirea în regiuni, să se faciliteze rezolvarea multor chestiuni, care au un caracter administrativ local.

„Prin aceasta și cetățenii vor fi scutiți de a întreprinde călătorii costisitoare și inutile în Capitală, pentru a asigura accelerarea lucrărilor administrației de Stat. Această importantă chestiune a fost la ordinea de zi, dela crearea României Mari. Chiar și fostul partid național-tărănesc a adoptat ca unul din importante puncte ale programului său, descentralizarea sub forma de regionalism, însă din motive demagogice, pentru ca prin aceasta să se deosebească și mai mult de tendința extremistă de centralizarea partidului liberal.

„In afară de aceasta, în partidul național-tărănesc, primul cuvânt îl aveau politicienii din Ardeal, Basarabia și Moldova, în special cei din țări. Se crede că aceasta ar fi fost cauza unor divergențe între fruntașii diferitelor regiuni, care se lăsau stăpâniți de ambiție. Drept urmare a acestei stări de lucruri a fost că în mai multe provincii și, în special în cele noi, s'a trezit o tendință regionalistă destul de pronunțată și aversiune față de Capitală, care a fost acuzată că stoarce forța vitală a provinciei, căreia în schimb nu-i oferă nimic.

„Dacă după aceea ar fi venit liberalii la putere, din nou s'ar fi introdus o centralizare cât mai apăsătoare, ceea ce ar fi însemnat — dată fiind schimbarea prea bruscă — o nouă înflăcărare a pasiunilor politice.

„Noul regim al Patriarhului Miron, imediat după introducerea Constituției, a încredințat unei comisii de miniștri, în frunte cu d-l Călinescu, ministru de interne, grija de a studia toate posibilitățile și de a pregăti un plan pentru împărțirea administrativă a țării.

„După cum se știe, în cercurile bine informate, această comisie va avea în vedere unitatea etnică a poporului român, care în decursul veacurilor a fost supus diferitelor influențe precum și faptul că toate provinciile alipite se aflau organizate efectiv din punct de vedere politic și economic, sub putere străină. Ca atare, ele s'au dezvoltat conform cerințelor de atunci. Banatul și Ardealul, conform cerințelor Budapestei și Vienei; Basarabia, sub influența Moscovei și a Petrogradului, care au fost centrul politic și economic de gravitate, față de care trebuiau să se conformeze.

„Este clar deci că din prima zi a conviețuirii comune, în granițele României, s'a simțit o forță centrifugă, care a rezultat în mod normal, din cauza condițiilor de mai sus. A fost zadarnică scoaterea în evidență a faptului că poporul român este unic și indivizibil, fără a se ține seama de provincia unde locuiește, când de exemplu pentru produsele Ardealului trebuia mult mai mult timp pentru a ajunge la București, decât la Budapesta, fără a mai aminti de porturile de export: Constanța și Galați.

„Pe de altă parte, chiar între provincii existau legături foarte slabe și complicate, deoarece ele au aparținut diferitelor state. Toate acestea nelinișteau pe adevărații patrioți, care doreau ca aceste provincii să se acomodeze cu noile condițiuni de viață, prin încheierea unor legături mai strânse cu Capitala, care astfel ar putea să

ofere condițiuni noi, pentru o mai strânsă colaborare economică.

„Mai trebuia ca, printr'o acțiune perseverentă să se combată regionalismul dăunător intereselor unității, îndepărtând veleitățile și patriotismul provincial și creindu-se un patriotism general prin abandonarea numirilor și granițelor vechilor provincii și prin formarea noilor provincii administrative, care astfel va putea, în mod firesc să facă să dispară susamintitele forțe centrifuge.

„Primul proiect al d-lui Călinescu, anunțat acum o lună, prevedea o împărțire sumară a țării pe o bază strategico-militară. Noile ținuturi, care după exemplul roman, se vor numi „provincii“, ar trebui prin granițele lor să corespundă corpurilor de armată, în număr de șapte.

„S'a vorbit chiar că demnitatea de guvernator al provinciei să fie încredințată comandanților de corp de armată deoarece colonelii îndepănesc astăzi demnitatea de prefect. În același timp guvernul român a aprobat foarte multă libertate, în ce privește această chestiune, găsim necesar de a o supune la discuția opiniei publice. Această discuțiune a fost foarte animată, fiindcă au luat parte la ea mulți fruntași politici, distinși juriști și profesori ca d-nii: G. Brătianu, Gr. Iulian, Trancu-Iași, Istrate Miclescu și alții, care au subliniat cu toții necesitatea de a se avea în vedere la împărțirea administrativă legăturile naturale a unor ținuturi.

„Guvernul a urmărit această discuție cu multă atenție, ceea ce s'a putut constata cu ocazia publicării noului proiect, la care s'au adoptat multe din observațiile și sugestiile juste.

„Conform noului proiect, țara va fi împărțită în zece unități administrative sau provincii, care se vor împărți în prefecturi, plase, comune etc. Provinciile se vor numi ca și banovinele noastre, după numirea râurilor ce trec pe acolo.

„Cu această ocazie este interesant de a se aminti că în cercurile politice și diplomatice locale, se vorbește că prin actualul regim și prin alte acțiuni anterioare, România urmează exemplul celei mai apropiate și celei mai intime aliante, Iugoslavia, care zilele acestea a terminat cu mult succes procesul de zece ani a normalizării chestiunilor interne și adaptarea lor la noi condițiuni vitale, înapoiindu-se treptat spre regimul democrație.

„Nu este lucru ușor de a abandona granițele și numirile provinciilor create de istorie și care sunt de mult înscrise în inimile multora.

„Este cert că pentru aceasta este necesar de a avea mult curaj care nu lipsește actualului guvern, și în special d-lui Călinescu, ministru de interne.

„In același timp trebuie să notăm că se simțea peste tot marea necesitate de a rezolva această chestiune pendintă și adoptarea întregii activități interne la noi condițiuni vitale, pentru ca prezentul să învingă trecutul.

„Noua împărțire administrativă a României va fi legalizată după cum se afirmă în cercurile competente cel mai târziu peste o lună.

„S'a pregătit deja un proiect de lege privitor la funcționarii administrativi care vor fi împărțiți în 5 grupuri: notar, pretor, prefect, inspectorul administrativ și secretarul general al provinciei. Guvernatorii provinciilor vor fi numiți de Rege după propunerile primului-ministru și care vor avea rangul de ministru“.

Presa elvețiană.

LA TRIBUNE DE GENÈVE din 30 Mai ocupându-se de evenimentele întâmplăte în ultima săptămână în Europa, subliniază între altele condamnarea lui Corneliu Codreanu, „care pretindea să introducă în Româ-

nia metode rasiste și totalitare. În verdict, tribunalul din București, a relevat în special acuzația de „complot cu sprijinul unei puteri străine“. Și cazul acestui candidat-dictator, care declara, câteva zile înainte de arestare că: „două sute de morminte numai“, îl despart încă de putere, pune în lumină acțiunea propagandei național-socialiste în Europa Centrală și Orientală“.

Presa germană.

Presa germană a acorat o publicitate largă noului proiect de reformă administrativă al României. Ziarele au redat în rezumate destul de amănunțite și însoțite chiar de schițe, punctele esențiale ale proiectului, însoțindu-le în același timp și de comentarii.

Astfel, REICHSPOST din 19 Mai scrie: „Noua reformă administrativă aduce, în raportul cu cea veche, o restrângere a autonomiei, pe de altă parte ea înseamnă o descentralizare cu mult mai pronunțată ca sub vechea lege. Prin faptul că numai biserica ortodoxă și biserica greco-catolică au membrii de drept în consiliul comunal, minoritățile de confesiune catolică, protestantă și calvină sunt puse în inferioritate. În comunele unde majoritatea populației este formată din minoritari, consilierii minoritari pot întrebuința limba lor maternă, dar cele spuse vor trebui să fie traduse imediat în limba română, fapt care va îngreuna în chip inutil lucrările din consiliile unde majoritatea consilierilor nu sunt români.

„Noua lege administrativă conține inovațiuni care pot avea un efect pozitiv, în deosebi, prin excluderea influenței exercitată până acuma de clicile de partid“.

VÖLKISCHER BEOBACHTER din 15 Mai spune că noua împărțire administrativă va întâmpina unele greutăți, deoarece aproape toate regiunile sunt întretăiate de lanțuri muntoase, cu trecători puține, și îngreunând legătura dintre județele uncia și aceleiași provincii.

Referindu-se la întrebuințarea limbii minoritare în comunele unde cei mai mulți consilieri sunt minoritari, scrie: „Acest fapt are o însemnătate deosebită mai ales pentru regiunile cu populație germană din Basarabia și din Banat, unde există numeroase comune cu populație curat germană“.

Presa germană a manifestat în timpul procesului Codreanu o atitudine rezervată. Ziarele s'au limitat la textul unor scurte dări de seamă primite fie dela agenția D. N. B., fie dela corespondenții lor din București. Această atitudine a fost păstrată și în ce privește depozițiile martorilor, din care n'au apărut decât rezumate sumare, precum și în ceea ce privește pronunțarea sentinței.

O notă discordantă a făcut ziarul FRANKFURTER-ZEITUNG din 25 și 29 Mai.

Presa greacă.

Ziarele elene au publicat telegrame din București, relatând desbaterile procesului lui Corneliu Codreanu și condamnarea acuzatului.

ETHNIKI dela 27 Mai face biografia lui Codreanu, și arată activitatea sa ilegală, „cu sprijinul banilor veniți de peste hotare“.

Ziarul afirmă: Corneliu Codreanu este una din fiziomiile cele mai curioase din Balcani; care a visat să ajungă un fel de Führer al României dar, neavând capacitatea necesară spre a-și atinge ținta și fiind împins de patime politice, era să-și târască țara într'o catastroafă“.

ELEFTHERON VINA dela 30 Mai publică o lungă corespondență din București, a serviciului său special, descriind ultima zi a procesului lui Corneliu Codreanu,

subliniind declarațiile unora dintre ultimii martori, rechizitorul comisarului regal, precum și sentința.

Presa turcă.

Ziarele turcești din 24 Mai au publicat telegrame din București, relatând pe scurt desbaterile procesului Codreanu, precum și cuprinsul actului de acuzare împotriva șefului fostei „Gărzi de Fier“.

Ziarele turcești din 29 Mai au publicat diferite telegrame din București, relatând pe scurt desbaterile ultimelor zile ale procesului lui Corneliu Codreanu și condamnarea acestuia.

Comentarii propriu zise asupra procesului și sentinței, n'au apărut în presa turcă.

Presa americană.

La sfârșitul lunii Mai, ziarele americane scriu numeroase articole despre măsurile luate de guvernul român împotriva mișcării legionare a fostei Gărzi de Fier de sub conducerea d-lui Corneliu Codreanu.

THE CHRISTIAN SCIENCE MONITOR din 24 Mai, publică un lung articol privitor la apărarea d-lui Codreanu în procesul de trădare, judecat de justiția militară română.

Ziarul afirmă că aspirațiile și caracterul revoluționar al mișcării erau cunoscute de toată lumea ca și năzuința de a modifica politica externă a României și adaugă: „Ceea ce s'a schimbat însă a fost hotărârea de a pune capăt fanaticilor adepți ai dictaturii, care urmăreau să lase grija unei țări ale căror destine trebuiesc orânduite cu multă grijă pe mâna unui tineret mistic și fără experiență. M. S. Regele Carol al II-lea, ține să poarte însuși de grijă de tinerețea și de soarta țării“.

NEW YORK POST, NEW YORK HERALD TRIBUNE și NEW YORK TIMES, din 24, 25 și 26 Mai se ocupă de desbaterile procesului Codreanu și cu depozițiile principalilor martori. Ziarele dau deosebită atenție acuzației de trădare a d-lui Codreanu, rezultând din asemănarea ideologiei mișcării sale și aceea a național-socialismului german.

NEW YORK TIMES, MIRROR și NEW YORK HERALD TRIBUNE din 27 Mai redau sentința tribunalului militar, în procesul Codreanu, pentru deținerea de acte interesând siguranța țării și pentru plănuirea marșului asupra Bucureștilor.

POLITICA EXTERNĂ

Presa polonă.

În numărul din 4 Iunie GAZETA POLSKA publică, sub titlul „Oare Dunărea va rămâne un fluviu internațional“? O corespondență din București, semnată de d-l Stefan Werner, care face un istoric al chestiunii și relevă eforturile făcute de guvernul român în vederea revizuirii actualului statut, ziarul scrie:

„Între Principatele Române din 1856, slabe și supuse influențelor străine, și România de astăzi, un Stat de 20 milioane, există o distanță prea mare ca statutul dunărean să se mai poată menține. Astfel încât România doarește mai de mult să se scape de angajamentele-i împovărătoare, nu numai din cauză că îi limitează suveranitatea, dar și din foarte numeroase motive de ordin practic.

„După încheierea convenției dela Montreux, care face din Marea Neagră un bazin închis, și după denunțarea

statutului dunărean de către Germania, România este astăzi singurul Stat de-a-lungul acestui drum fluvial a cărui suveranitate este în măsură atât de mare limitată. Astfel încât nu este de mirare dacă în România se ridică voci din ce în ce mai dârze care cer lichidarea imediată a Comisiunii Europene a Dunării și alcătuirea unui nou statut.

„Se pare că Guvernul Român a ajuns la o înțelegere în această chestiune cu Franța și Anglia; totuși noul statut dacă este vorba nu numai să elibereze România de comisiunea europeană, dar și să normalizeze navigația pe întreaga întindere a fluviului va trebui alcătuit cu participarea Germaniei“.

Presa engleză.

GREAT BRITAIN AND THE EAST din 9 Iunie publică un articol intitulat: „Influența britanică în Balcani“, în care se ocupă și despre situația politică și economică a României și de relațiile ei cu marile puteri.

Revista spune între altele că prin relațiile sale economice România este înclinată să mențină legături de bună prietenie cu țările democratice. Ziarul afirmă că exportul petrolului în țările cu devize slabe n'a fost încă plătit decât în proporția de 10%, iar relațiile economice nesatisfăcătoare cu axa Roma-Berlin, sunt de natură să influențeze raporturile politice și să determine o apropiere a României de marile puteri occidentale și de Ungaria.

Presa italiană.

Presa italiană din 5 Iunie se ocupă de vizita Generalului Valle în România.

TRIBUNA subliniază importanța vizitei în termenii următori: „E. S. Valle va avea în România o primire caldă și vizita sa, care este răspuns la vizita făcută toamna trecută de ministrul aerului de atunci, d-l Irimescu, în Italia, are o și mai mare importanță, dat fiindcă este prima vizită oficială a unui membru al guvernului fascist în România, și ea va servi desigur să amelioreze mai mult încă raporturile celor două țări.“

„Semn evident a acestei voințe este faptul că în programul E. S. Valle, trimis al Ducei, figurează invitația la 3 prânzuri la Suveranul României. Și în cursul șederii sale la București, prin dorința expresă a Suveranului, E. S. Valle va prezida alături de Suveran serbarea Aeronauticeii române, care va avea loc la 6 Iunie, și ziua tinerimii române, care va avea loc la 8 Iunie“.

Ziarul TRIBUNA încheie descriind aspectul aeroportului Băncasa pavouzat cu drapelul italian și române și toate preparativele în așteptarea generalului Valle.

Primirea făcută de oficialitatea și publicul român generalului Valle a găsit un larg și însuflețit ecou în presa italiană din 7 Iunie.

Pe coloane întregi, la loc de frunte, cu titluri menite să sublinieze fastuasa primire și fericita confirmare a amicitiei italo-române, ca și camaradereasca fraternitate dintre cele două națiuni, toate zărele publică reportajii amănunțite asupra înălțătoarei sărbătoriri aviatice dela 6 Iunie, asupra decorării M. S. Regelui Carol al II-lea cu Vulturul de Aur al aviației italiene, ca și asupra decernării Virtuții Aeronautice de Aur de către Suveranul României generalului Valle.

Discursurile rostite la banchetul de gală dela Cercul Militar sunt publicate în întregime. Frazele în care d-l general Paul Tcodorescu, ministrul aviației și marinei, afirmă comunitatea de rasă și de spiritualitate latină a celor două popoare, ca și salutul său adresat Italiei și aviației fasciste sunt reproduse cu litere cursive.

POPOLO D'ITALIA într'un articol pe pagina întâia, după ce amintește, ca și restul presei italiene, călduroasele manifestații de simpatie al căror obiect au fost din partea publicului românesc iluștrii sburători și mesageri ai aviației fasciste, încheie astfel:

„Bucureștii sunt în sărbătoare. Aviația italiană și aviația română fraternizează pe acest pământ al latinității. Și una și alta au o istorie și un trecut glorios“.

CORRIERE DELLA SERA, sub titlul „Vibrante manifestații italo-române“, descrie momentul mișcător, care a impresionat profund asistența, când generalul Valle, a prins pe tunică albă de comandant suprem al aviației române, purtată de Suveranul României, Vulturul de Aur al piloților italieni.

MINORITĂȚILE

Presa iugoslavă.

VREME din Belgrad, cu data de 4 Iunie, publică sub titlul „România prepară rezolvarea definitivă a problemei minoritare“, următoarea corespondență din București:

„In legătură cu ultimele evenimente internaționale, precum și situația Societății Națiunilor, guvernul român dorește de a găsi modul de a rezolva definitiv chestiunea minoritară în România.“

„In acest scop toți membrii guvernului pregătesc referate speciale și propuneri despre care se va discuta la una din conferințele guvernului sub președinția M. S. Regelui. După aceasta se va stabili un plan detaliat privitor la activitatea guvernului. La rezolvarea acestei probleme, comisariatul general minoritar va juca un rol foarte important.“

„In legătură cu aceasta se pregătește și un nou statut al comisariatului general, care va putea lucra pe o bază mult mai largă cu foarte multă inițiativă proprie. In fruntea acestui comisariat va fi numit unul din Consilierii Regali“.

Presa germană.

NEUE FREIE PRESSE din 9 Iunie publică o corespondență din București, în care se ocupă de revizuirea cetățenilor în România. Intre altele scrie:

„Este interesantă împărțirea pe regiuni a petițiilor înaintate. Astfel au fost înaintate în Transilvania 143.254, în Bucovina 75.319 și în Basarabia 96.934 de petiții. In județul Făgăraș au fost înaintate numai 474 de petiții, iar la Ciuc 493. Acest lucru dovedește că și în România împărțirea geografică a populațiunii evreești prezintă mari inegalități, ceea ce a contribuit foarte mult la înăsprirea problemelor în general. In partea apuseană din Vechiul Regal există județe unde nu sunt aproape deloc așezăminte evreești, ca de pildă în Muscel, unde s'au făcut numai patru încetățeniri și în Gorj unde s'au făcut numai 62 de încetățeniri“.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa engleză.

EVENING STANDARD din 1 Iunie constată cu satisfacție că anumite tratative cu deținătorii de bonuri românești sunt pe cale de a lua un sfârșit care să fie acceptabil ambelor părți. Ziarul adaugă:

„La Bursa Londrei se speră că toate dificultățile au fost învinse și deținătorii de bonuri își vor putea în-

casa cupoanele sau vinde bonurile pe un preț convenabil“.

Presa italiană.

LA RASSEGNA ITALO-ROMENA, pe luna Mai, publică un articol despre participarea României la Târgul Internațional de Mostre din Milano.

„Produsele românești expuse arată, scrie ziarul, bogățiile naturale și industriale ale țării, grânele sunt în primul rând reprezentate, apoi vin produsele agricole industrializate: fructele, legume, carne, pește, vinuri, produsele Casei Autonome a tutunului, produse petrolifere, forestiere etc.

„Pavilionul turismului și acela al străjerilor, produsele de ceramică și acelea ale altor meșteșuguri, sunt încadrate în diagrame statistice, privitoare la activitatea economică românească“.

Presa greacă.

Intr'un articol asupra rolului petrolului în timp de războiu, ATHINAÏKA NEA, dela 22 Mai, scrie, în ce privește România: „In afară de Rusia, singura țară petroliferă importantă în Europa este România, cu o proporție de 2,57 la sută din producția mondială. Dar producția anuală în petrol a României, în caz de războiu, ar depăși cu puțin propriile ei nevoi și ale aliaților ei cei mai apropiați, ea Iugoslavia“.

ETHINOS, dela 25 Mai, într'un articol similar subliniază gravitatea problemei petrolului mai ales pentru Puterile Centrale și scrie cu privire la România: „Afară de Rusia și de România, nicio altă țară europeană nu depășește în producție de petrol cantitatea de 500.000 tone. Din acest punct de vedere, Puterile Centrale se găsesec într'o poziție foarte dificilă, căci chiar ajung să pună sub controlul lor sursele de petrol româneese, nu vor acoperi decât o mică parte din nevoile lor (producția anuală românească variază între 7½—8½ milioane de tone“).

ARTA ȘI CULTURA

Presa italiană.

Ocupându-se de inaugurarea oficială a Expoziției Biennale dela Veneția, presa italiană din 4 Iunie, după ce publică lungi reportajii asupra ceremoniei oficiale și asupra pavilionului Italiei, trece pe scurt în revistă, în sumare dări de seamă, pavilioanele statelor străine participante, rămânând să revină mai pe larg în articolele de critică artistică.

Totuși, participarea României este scoasă cu deosebire în evidență și aprecierile la adresa operelor expuse în pavilionul României sunt foarte însuflețite.

IL MESSAGERO, scrie că arta românească este reprezentată prin patru pictori, printre care: Eustațiu Stoenescu, viciul valah Ștefan Popescu și moldoveanul plin de mare originalitate Teodorescu Sion, cum și de trei sculptori, dintre care Medreaț, artist de o extraordinară energie și de mare vitalitate.

LAVORO FASCISTA scrie că nivelul picturii românești apare foarte ridicat, datorită cu deosebire meritelor peisagistului Ștefan Popescu și portretistului Eustațiu Stoenescu.

GAZETTA DI VENEZIA, într'o lungă dare de seamă asupra pavilionului României, laudă delicioasa sensibilitate a pictorului Ștefan Popescu, poezia sobră a lui

Pătrașcu. Despre Julea, Medrea și Han spune că sunt niște viguroși dominatori ai materiei, apoi insistă asupra magnificului temperament de portretist al lui Stoenescu, afirmând că artistul român este printre cei mai remarcabili portretiști care au expus la Bienala din acest an.

Ziarele italiene se folosesc de prilejul inaugurării Biennalei pentru a scoate încă odată în relief inițiativa d-lui profesor N. Iorga, consilier regal, căruia i se datorește participarea României într'un pavilion propriu.

Contele Volpi di Misurati, președintele Biennalei, în discursul său inaugural a adus un vibrant omagiu ilustrului savant român, celebrând „inițiativa luată de Excelența Sa, președintele Iorga, cu noul pavilion al României, pe care el însuși, din luminata sa iubire de artă și de latinătate, a vrut să-l ridice și să-l înzestreze cât mai bogat.

GAZETTA DI VENEZIA, la rândul său, numește pe d-l profesor Iorga „promotorul și patronul genial“, al participării României la această Bienală.

Prezența, în dimineața inaugurării, a elevilor misionari dela Vălenii de Munte, care, în minunate costume naționale, au intonat în fața pavilionului României imnul Regal Român și Giovinezza, a impresionat adânc și ziarele o relevă în notițe elogioase.

GIORNALE D'ITALIA spune că o pitorească notă de culori oferea grupul învățătoarelor românce, îmbrăcate în viile lor costume naționale.

Sub titlul „Un poem al latinătății“, a apărut în ultimul număr din Mai, al revistei ATENEO VENETO, organ al Academiei Regale din Veneția, un articol al d-lui profesor Marcello Camilucci, în care este analizat pe larg poemul „Roma“ al d-lui N. Davidescu, editat de Fundația pentru literatură și artă Regele Carol al II-lea.

Revista CIRCOLI din Roma publică un documentar studiu critic „un romancier român: Gib I. Mihăiescu“, scris de doamna profesor Anna Colombo.

Doamna profesor Anna Colombo a ținut sub auspiciile Confederației le artiști și profesioniști din Genova, și în prezența unui distins auditoriu, o reușită conferință despre „Literatura română contemporană“.

D-șoara Alda Calzavara, publică în revista TERMINI din Fiume un fromos articol despre Octavian Goga și o bună traducere a poeziilor „Oltul“ și „La noi“, care nu fuseseră încă traduse în italiană.

DIVERSE

Presa germană.

D-l Eugen Kusch, cunoscutul publicist de artă și literatură, semnează în ziarul HALLESCHER NACHRICHTEN din 14 Mai, sub titlul „Frumoasa și necunoscuta Românie“, un foarte frumos și judicios articol despre țara noastră. Autorul trece în revistă trecutul zburciunat al poporului nostru — amestec daco-roman — vorbește despre frământările istorice pe care le-a trăit și despre renașterea națională pe care o trăiește dela războiu încoace, descrie frumusețile și bogățiile naturale ale țării, examinează structura sufletească, spirituală și socială a poporului, relevă calitățile lui și încheie cu evidențierea gustului și creațiilor artistice țărănești, ex-

primat bogat în port, cusături, țesături, creștături și sculpturi în lemn.

Articolul este însoțit și de o serie de fotografii, redând tipuri și peisajii românești.

NEUE FREIE PRESSE din 21 Mai publică un articol semnat de d-l Heinz Scheibenfling, în care se ocupă de orașul Sulina.

„Sulina — scrie ziarul — este un oraș ciudat. Aproape pretutindeni se aude vorbindu-se rusește, și se văd copii albi-blonzi, și rotunzi ai pescarilor.

La Sulina există două hoteluri, un cămin englez pentru marinari, o moschee, o catedrală ortodoxă pompoasă și clădirea modernă a Comisiunii Internaționale Dunărene.

„În port ancorează un vapor al marinei române de războiu, iar mari vapoare britanice franceze, grecești și italiene se duc la Galați. Se întore încărcate cu lemne, petrol și grâu pentru a le duce în lume“.

Presă engleză

După toate aparatele, lucrarea d-lui Socheverell Sitwell: „Călătoria în România“, a stârnit comentariile tuturor criticilor literari din Anglia. Nu toate recenziile făcute acestei cărți sunt perfect favorabile, dar chiar până și cele mai severe nu găsesc d-lui Sitwell altă vină

decât aceea a timpului prea scurt petrecut în România de unde după părerea criticilor, provin și lacunele, autorul neputând vedea totul pe îndelete. Totuși,

MANCHESTER GUARDIAN din 27 Mai, scrie:

„D-l Sitwell ne spune, foarte modest, că adevărata atracție a cărții sale se găsește în fotografiile ce cuprinde. Adevărat că sunt și numeroase și magnifice. Ceea ce este de mirare e faptul că o asemenea carte se vinde pe un preț atât de mic. Autorul mai aduce omagii și părții pitorești a vieții românești, deși, natural că n'a putut vedea toată țara numai în patru săptămâni“.

NEWS STATESMEN & NATION din 28 Mai sub semnătura Peter Quennel, care după ce laudă stilul și facultatea d-lui Sitwell de a găsi analogii, arată că în general lucrarea acestuia este veselă și plăcută la citit. Revista regretă de asemenea că scurtul timp petrecut în țară de autor l-a împedat de a reda și alte lucruri frumoase.

BYSTANDER din 1 Iunie scrie:

„O carte de călătorii pe care o pot recomanda atât ca text cât și ca ilustrații este „Romanian Journey“ de Sacheverell Sitwell. Este o descriere a unei călătorii de patru săptămâni, pe care autorul a făcut-o în România, în care nu intră politică decât doar declarația că țara este înțelept guvernată. Pentru turiști, perspectivele pe care le oferă sunt în deajuns de atractive“.

RAPORTURILE POLONO-ROMANE

Presă polonă.

Presă polonă din 20 Mai publică lungi biografii ale I. P. S. S. Patriarhul dr. Miron Cristea.

Intr'un articol de fond EXPRESE PORONNY scrie:

„Vizita în Polonia a Patriarhului României constituie o nouă verigă în lanțul numeroaselor contacte polono-române din ultima vreme. Vizitele reciproce din ultimele 12 luni au permis să se desvolte colaborarea amicală în toate domeniile și au permis în același timp să se manifesteze sentimentele de cordialitate de care sunt în-sufletește cele două popoare, unul față de altul. În Europa turbure de azi alianța polono-română constituie unul din puținele elemente solide și durabile de pace și de echilibru.

„Atitudinea Poloniei și a României în fața evoluției politice internaționale este caracterizată prin același realism și aceeași independență. Adâncirea alianței polono-române a găsit o deplină expresiune în ridicarea legațiilor respective la rangul de ambasade. Poporul polonez se bucură sincer de acest lucru.

„Vizita Patriarhului Miron, constituie un nou pas pe această cale, și suntem fericiți că ea ne va da prilej să arătăm din nou sentimentele pe care Polonia le nutrește față de România“.

KURJER PORANNY într'un articol de fond scrie între altele: „Colaborarea polono-română constituie un element atât de viu, încât contractele directe între diriguitorii celor două țări au devenit aproape regulă. La Geneva contactele între miniștrii de Afaceri Străine a celor două țări, erau dintre cele mai strânse. Cu cât mai vitale erau problemele luate în discuție, cu atât mai

vie și mai strânsă era această colaborare. În cursul atacului pornit în atmosfera de la Geneva contra României, cu privire la tratatul minorităților, d-l Beck, ministrul Afacerilor Străine al Poloniei, a adoptat o atitudine de deplină solidaritate cu România, al cărui ministru al Afacerilor Străine, menținea cel mai strâns contact cu d-l Beck.

„Alianța polono-română a devenit una din formațiile esențiale ale politicii europene. Trebuie să subliniem în mod special faptul că opinia publică română a sprijinit cu căldură și cu convingere atitudinea adoptată de Polonia față de Lituania în Martie 1938.

„Ultimele transformări politice din Europa impun obligații deosebite pentru menținerea păcii și echilibrului, atât României cât și Poloniei, a căror poziție este centrală între Oceanul Inghetată de Nord și Marea Egee.

„Realismul creator și curajos și apărarea hotărâtă a intereselor, realism și echilibru, iată pe scurt politica adoptată de cei doi aliați“.

Ziarul se exprimă apoi în termeni elogioși despre armata română, și despre întărirea potențialului defensiv al României, grație impulsului viguros dat de M. S. Regele Carol al II-lea.

„Rolul pe care România îl joacă nu numai în politică dar și în economia internațională, — continuă ziarul, — trebuie să fie subliniat în mod special.

„Opinia publică polonă salută cu mare bucurie pe I. P. S. S. Patriarhul Miron, reprezentant al poporului aliat, care a ales tocmai Polonia, drept țintă a primei sale călătorii oficiale în străinătate. Opinia publică poloneză salută în dr. Miron Cristea, nu numai pe cel mai înalt demnitar al bisericii românești, ci și pe eminentul om de Stat al țării aliate“.

Edițiile de seară reproduc pe prima pagină numeroase portrete ale Suveranului României, ale Principelui Moștenitor și ale I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea.

Presa polonă din 21 Mai salută în termeni foarte călduroși sosirea în Polonia a I. P. S. S. Patriarhul dr. Miron Cristea, președintele Consiliului de Miniștri român.

GAZETA POLSKA scrie în articolul său de fond:

„Nu este o simplă coincidență faptul că Eminentul oaspe, salutat azi de Polonia întrucagă, întrunește în persoana sa două demnități supreme ale țării sale. I. P. S. S. Patriarhul dr. Miron Cristea, este unul dintre reprezentanții cei mai eminenti ai generației care a realizat idealul milenar al națiunii sale: România Mare unificată.

„Încă din cea mai fragedă vârstă el și-a îndeplinit fără înecetare sacerdoțiul său, fiind în același timp conducătorul românilor în lupta pentru unitatea politică și națională“.

După ce publică amănunțite date biografice asupra I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea, GAZETA POLSKA subliniază autoritatea personală și înalta stimă de care se bucură I. P. S. S. Patriarhul, în marile mase ale națiunii române, fapt care a înlesnit realizarea unor largi reforme spre binele țării.

„In eminentul oaspete salutăm de asemeni un amic sincer al Poloniei, căreia totdeauna i-a arătat simpatia sa. Vizita pe care I. P. S. S. Patriarhul României o face la Varșovia, subliniază totdeauna importanța pe care o atribuie colaborării polono-române. Această vizită este o nouă dovadă a vitalității crescânde a alianței polono-române, care azi este garanția decisivă a păcii în această parte a Europei. În anii grei prin care trece Continentul nostru, această alianță constituie unul dintre elementele de stabilitate ce sunt pe cât de rare, tot atât de valoroase“.

POLSKA ZBROJNA, organul armatei, consacră vizitei primului ministru al României, un lung articol însoțit de fotografia I. P. S. S. Patriarhului Miron Cristea.

„Anul trecut, scrie ziarul, se remarcă prin manifestații mărețe și solemne ce au fost prilejuite de alianța polono-română, dându-se adesea ocazia să se constate stabilitatea bazelor pe care ea este așezată. Reacțiunea spontană a poporului din țările noastre dovedea în mod elocvent că această alianță este bazată nu numai pe o apreciere realistă a situației, pe nevoia vreunor constatări a stabilității geopolitice, ci și pe amicitia cordială, profund înrădăcinată în inimile noastre. Azi trăim din nou ziua măreață când alianța și amicitia polono-române au atras atenția deosebită a opiniei mondiale.

„Vizita președintelui Consiliului al României, care este o nouă dovadă a propășirii relațiilor dintre cele două țări, independente de schimbările interne și de conjuncturile internaționale, coincide cu epoca în care numeroase probleme europene sunt pe punctul de a fi rezolvate. Într-o astfel de epocă contactul personal și schimbul de opinii, pe cale directă, asupra problemelor ce interesează cele două State, sunt deosebit de importante și pline de avantaje“.

Ziarul termină prin salutări călduroase adresate I. P. S. S. Patriarhului României, adevărat amic al Poloniei, exprimându-și convingerea că va putea realiza, fără pic-dici, intenția sa de a contribui la propășirea alianței polono-române, și că întrevederile pe care le va avea în Polonia vor decurge într-o atmosferă de amicitie cordială și plină de comprehensiune reciprocă.

Intreaga presă polonă din 22 Mai, atât din Varșovia cât și din provincie, consacră lungi articole cu prilejul vizitei Patriarhului Miron Cristea în Polonia, publicând fotografiile M. S. Regelui Carol al II-lea, și Măriei Sale Marelui Voievod Mihai de Aiba Iulia, ca și chipul Sanctității Sale.

Ziarul MALE DZIENNIK, organul cercurilor catolice clericale, publică un lung articol în care spune între altele:

„Polonia salută pe șeful guvernului român, Patriarhul Miron Cristea, mai întâiu ca reprezentant al unei țări aliate cu noi, și apoi ca distins om politic, care în sânul poporului său a reușit să capete o atât de mare autoritate, și care se bucură în același timp și de încrederea Suveranului său, ca și de popularitate în rândurile cele mai largi ale națiunii române.

„Polonia îl salută ca pe un sincer și încereat prieten al patriei noastre, sub a cărui conducere lumnată, legăturile de alianță ce unesc cele două țări au devenit și mai strânse, fapt ce se învederează și prin ridicarea la rangul de ambasade a legațiilor din București și Varșovia.

„Patriarhul Miron, în timpul șederii sale în Polonia, va avea ocazia, fără îndoială, să se convingă personal cât de viu și cât de obștose este sentimentul de simpatie pentru România, și cât de unanimă este dorința unei colaborări politice fidele și strânse cu ea.

„În calitate de catolici, trebuie în același timp să ne reamintim că în timpul guvernării Patriarhului Miron, situația catolicilor din România nu numai că nu s'a înrăutățit, dar chiar din punct de vedere formal juridic a suferit o ameliorare, dat fiind că, conform noei Constituții, după religia ortodoxă, care rămâne dominantă în România, al doilea loc privilegiat îl ocupă catolicii uniți, care în acest Stat se găsesc în număr de 1.500.000, iar spiritual antimasoni și mișcarea împotriva ateilor, ce caracterizează actualul guvern din România, nu pot să fie decât salutate cu recunoștință de noi“.

EXPRESS PORANNY scrie: „Vizita Patriarhului Miron constituie un nou inel în cotaetele extrem de des care au avut loc în ultima vreme între Polonia și România. Largul ciclu al vizitelor reciproce ale bărbaților de Stat români și poloni, din cursul ultimelor 12 luni, a permis intensificarea colaborării și alianței în toate domeniile, precum și manifestarea sentimentelor cordiale ce simt reciproc cele două popoare ale noastre.

KURJER PORANNY publică pe o întrecă pagină un articol însoțit de fotografiile M. S. Regelui Carol al II-lea, Marelui Voievod Mihai și I. P. S. S. Patriarhului Miron, spunând între altele:

„Patriarhul Miron Cristea al României și capul bisericii ortodoxe române, este de două ori oaspetele nostru. Patriarhul nu numai că întoarce vizita mitropolitului Dionisie, dar vine în același timp și în calitate de șef al guvernului român. În același timp aceasta este prima vizită pe care o face oficial în străinătate Patriarhul Miron Cristea, în două rânduri prim-ministru, care are dificila misiune de a fi la cârma guvernului într-o fază de transformări profunde și de vastă reorganizare a regimului de Stat din România.

„Colaborarea polono-română este un factor atât de vital, încât — așa cum am văzut în cursul anului trecut — contactele personale dintre conducătorii celor două State au devenit aproape o regulă și au loc la interval de câteva luni și chiar de câteva săptămâni. Lista acestor întâlniri simbolizând via valoare reală a alianței dintre București și Varșovia, numai din cursul anului

trecut — Mai 1937—Mai 1938 — dă măsura vitalității colaborării și a schimbului de idei politice între bărbații de Stat ai Poloniei și României. România — după cum se știe — a hotărât puterile sale suverane în ce privește reforma internă. Cereurile Societății Națiunilor au avut astfel înăodată prilejul neplăcut de a constata nepuțința deplină și anihilarea totală a instrumentului atât de grozav odinioară și cunoscut sub denumirea de Tratat al minorităților. Alianța polono-română de 17 ani, care, nu numai că a făcut dovada vitalității sale, dar care a rezistat în fața schimbărilor enorme intervenite în ultimii ani, constituie una din pozițiile fundamentale în politica europeană. În ultimul an alianța aceasta a avut prilej să manifeste încă odată solidaritatea frățească dintre cele două națiuni, în clipa când orizontul Europei se înnoirase atât de mult pe malurile Dunării și ale fluviului Niemen. În momentele atât de grave pentru Europa, când a izbucnit criza austriacă, reacțiunea celor două State au fost identică, apreciind în mod real și tinzând în mod competent numai la apărarea propriilor interese de Stat.

„Iar ceea ce trebuie relevat în mod deosebit este împrejurarea că în zilele de mare încordare, adică la 17, 18 și 19 Martie, opinia publică românească, în mod călduros și cu toată convingerea, a sprijinit atitudinea Poloniei“.

In încheiere, ziarul scrie: Opinia publică polonă salută cu o deosebită cordialitate pe Patriarhul Miron Cristea, ca reprezentant al națiunii aliate, care a ales tocmai Polonia pentru a face prima sa vizită oficială în străinătate. Polonia salută nu numai pe înaltul demnitar al bisericii, dar și pe distinsul bărbat de Stat al alianței noastre.

„Deja înainte de război, Patriarhul Miron ducea o campanie de propagandă patriotică pentru alipirea Transilvaniei la România. În 1918 este unul din conducătorii mișcării de renaștere din această provincie, unul din membrii adunării naționale dela Alba-Iulia, în sfârșit este unul din delegații care aduc Regelui Ferdinand consimțământul alipirii Transilvaniei, Maramureșului și Banatului la Regatul României.

„În anii de după război, Patriarhul Miron a jucat un rol foarte important nu numai ca demnitar al bisericii, dar și ca om politic. Pentru a doua oară, în ziua de 30 Martie, M. S. Regele Carol al II-lea, îi încredințează conducerea guvernului remaniat, conducând și mai departe seria de împliniri în domeniul reformelor regimului din România“.

KURJER POLSKI scrie: „Patriarhul Miron Cristea, înaltul oaspete al Poloniei, este bărbatul de încredere al M. S. Regelui Carol al II-lea. În vârtejul luptelor din România care se îndreaptă spre calea consolidării interne, Patriarhul Miron, reprezintă un factor moderat, în afară de partide. De asemeni aduce în viața politică a României autoritatea sa personală, sprijinit pe autoritatea ierarhică bisericească ce ocupă Varșovia, și împreună cu ea întreaga Polonie, salută cordial pe înaltul oaspete român“.

GAZETA POLSKA scrie între altele: „Nu este o simplă întâmplare că Polonia întregă salută în moduri cel mai cordial pe înaltul oaspete român. Patriarhul Miron este unul din cei mai proeminenți reprezentanți ai generației care a realizat idealul milenar al poporului român: unirea tuturor țărilor românești.

„Reformele realizate pe teren bisericesc de Patriarhul Miron, au asigurat bisericii române un loc de frunte în rândul bisericilor ortodoxe. Azi destinul a făcut ca Patriarhul Miron să devină principalul colaborator al M.

S. Regelui Carol al II-lea în marea operă de refacere și de consolidare internă“.

ORGANUL SINODULUI ORTODOX DIN VARȘOVIA, consacră un număr special României, prezentând viața religioasă a poporului român și legăturile istorice polono-române.

In prima pagină a acestui număr special, un articol de bun venit, salută pe înaltul oaspete român pe pământul Poloniei: „Vizita, se spune în articol, este o verigă nouă pentru amicitia și fraternitatea ce unesc cele două țări. Îndrumate de același spirit și de aceleași tradiții cavaleresti și urmând aceeași cale pentru menirea lor istorice. În Polonia reînscută, Iosif Pilsudski a fixat orientarea colaborării amicale între cele două țări, pentru întărirea puterii lor, atât celei culturale, cât și celei militare. Pentru cetățenii poloni de confesiune ortodoxă această vizită a I. P. S. S. Patriarhului României este un eveniment deosebit de îmbucurător, pentru că primim în același timp și pe președintele consiliului de miniștri al unei țări prietene. Ea constituie o nouă etapă în străngerea amicitiei și dragostei ce unește cele două biserici surori ale noastre“.

Marele cotidian polon CZAS din 23 Mai publică un articol de fond intitulat: „România Mare“, consacrat țării aliate și guvernului său actual.

„Politica externă a Poloniei, scrie ziarul, se întemeiază, firește, pe alianțele cu Statele legate de noi prin interese și planuri comune. România aparține acestui număr de State.

„De aceea, salutăm totdeauna cu o adevărată mulțumire orice fapt de coordonare sau de schimb de opinii cu reprezentanții săi.

„Vizita actuală a I. P. S. S. Patriarhului Miron Cristea este tocmai pilda cea mai lămurită a principiilor noastre. Personalitatea însăși a Înalt Prea Sfinției Sale este de altfel atât de covârșitoare încât primim din toată inima pe distinsul oaspete.

„Ziarul enumără apoi marile și nesfârșitele merite ale I. P. S. S. Patriarhului Miron Cristea.

„În persoana sa, adaugă ziarul, salutăm pe realizatorul ideii României Mari, pe marele om de Stat devenit simbolul unui guvern puternic, al unui guvern de renaștere.

„Constituția din 27 Februarie poartă semnătura sa. Această Constituție trebuie să asigure viitorul României, punând capăt unei tradiții politicianiste dăunătoare“.

După ce face o scurtă și clogioasă analiză a Constituției române, CZAS exprimă părerea că, după o perioadă grea, România renaște în sensul devisei „România Mare“.

In fruntea acestui articol, ziarul publică fotografia I. P. S. S. Patriarhului Miron Cristea.

NOWA RZECZPOSPOLITA din 25 Mai publică un articol intitulat: „Alianță naturală“, din care reproducem următoarele:

„Vizita Patriarhului Miron, în Polonia, care a avut loc nu de mult, a făcut din nou actuală chestiunea alianței polono-române în opinia publică polonă. Este fără îndoială una din cele mai naturale alianțe ale Republicii polone.

„Vecina noastră, dela Sud, este o țară cu care totul ne leagă și nimic nu ne desparte. Nu avem cu ea niciun fel de litigiu teritorial, nu avem minoritate românească în granițele noastre, iar chestiunea minorității polone din România se prezintă favorabil“.

Ziarul arată apoi că cele două țări sunt legate și prin considerațiuni de ordin politic, România găsindu-se în-

tr'o situație asemănătoare cu a Poloniei, și anume între două gigantice forțe totalitare, Rusia și Germania. El adaugă:

„Din punct de vedere economic Polonia și România se completează reciproc, formând prin continuitatea căilor lor de comunicație pe uscat și pe apă o mare cale comercială dela Marea Baltică până la Marea Neagră. Polonia la Nord și România la Sud, închid teritoriul dintre aceste mări, formând adevărata poartă a Europei, prin care în timpul năvălirilor barbarilor curgeau valurile de oameni din rezervorul asiatic.

„Tradiția seculară întărește relațiunile de prietenie dintre cele două popoare. În urma vizitei M. S. Regelui Carol al II-lea, alianța noastră cu România a devenit și mai strânsă și mai puternică. De aceea orice manifestație ce dovedește această prietenie o salutăm cu mare mulțumire.

„Ultima vizită a Patriarhului Miron este un indicator al interesului și simpatiei șefului guvernului român pentru Polonia.

„Cu atât mai mult ar trebui să ne gândim la înlăturarea lipsurilor ce posedă alianța noastră cu România.

„Vorbind în genere, această alianță are un caracter puțin.... exotic. Suntem vecini cu România, totuși ce puțin o cunoaștem și ce minimale sunt relațiunile noastre culturale și comerciale cu ea. Mai mult sau mai puțin același lucru pot spune și românii despre noi. Alianța polono-română, atât de naturală și apropiată, cere absolut o intensificare, mai ales prin strângerea relațiunilor dintre cele două națiuni“.

ILUSTROWANY KURJER CODZIENNY din 27 Mai scrie următoarele, în legătură cu vizita în Polonia, a I. P. S. S. Patriarhului Miron Cristea:

„Această vizită a fost un nou prilej de reafirmare a amicitiei și alianței polono-române. S'a dovedit din nou că această vizită cimentează interesele reale și permanente ale celor două țări, însuflețite de aceeași voință și formând un bastion de pace dela Marea Baltică la Marea Neagră.

„Numeroase au fost încercările de a nimici alianța noastră, dar toate au eșuat. Alianța noastră este un element cu atât de puternic cu cât se sprijină pe excelentele armate polonă și română, aceasta din urmă dezvoltându-se tot mai mult sub privirea M. S. Regelui Carol al II-lea.

„Vizita I. P. S. S. Patriarhului României a dat Poloniei certitudinea că șeful guvernului român este partizanul hotărât al strângerii relațiilor polono-române. Ne bucurăm mult de această vizită anunțătoare de cooperare și mai strânsă între cele două țări ale noastre, în domeniul internațional, cooperare mai necesară ca oricând în epoca agitată în care trăim“.

Oficioul IANFORMATION POLITIQUE POLONAISE din 28 Mai publică un articol, în legătură cu vizita în Polonia a I. P. S. S. Patriarhului dr. Miron Cristea, consacrat relațiilor polono-române.

„Această vizită, scrie oficioul, capătă pentru noi o semnificație deosebită în stadiul actual al evoluției Europei de după războiu, și aceasta nu numai pentru țările aliate. Legătura defensivă dintre cele două țări, forță remarcabilă ce nu are alt scop decât apărarea păcii, constituie unul din elementele esențiale ale echilibrului politic de pe acest Continent“.

INFORMATION POLITIQUE POLONAISE face apoi elogiul personalității excepționale a celui care a fost oaspetele Poloniei, arătând că I. P. S. S. Patriarhul României se bucură în Polonia de stima generală și de o adâncă simpatie.

„Atât în calitate de cel mai înalt purtător de cuvânt al vieții religioase a țării sale, cât și ca patriot deosebit de activ, I. P. S. S. Patriarhul Miron se bucură de cea mai mare considerație și de dragostea tuturor claselor națiunii române, fiind cu adevărat una din figurile cele mai reprezentative ale Patriei sale și bucurându-se în același timp de neclintita încredere a Tronului. Fără a fi intrat în jocul partidelor I. P. S. S. Patriarhul României nu s'a dat niciodată în lături dela responsabilitatea directă, în momentele decisive pentru țara sa, fie în calitate de Regent, fie în ultima vreme ca președinte al Consiliului de Miniștri, dând dovadă de toate calitățile ce se cer unui adevărat bărbat de Stat“.

Ziarul amintește cu acest prilej că alianța polono-română a avut întotdeauna în I. P. S. S. Patriarhul României unul dintre cei mai calzi partizani. „Nutrind din vârsta cea mai fragedă sentimente de sinceră simpatie pentru națiunea polonă, azi, alături de Suveranul său, I. P. S. S. Patriarhul este una din personalitățile în care alianța polono-română găsește sprijinul cel mai neșovăitor.

„Se acordă de asemenea o mare importanță apropiatei vizite a șefului Statului Major Român, care sosește la sfârșitul lunii Mai în Polonia, împreună cu cei mai de aproape colaboratori ai săi, pentru a înfăptui cu Marele Stat Major Polonez o nouă etapă în lucrările de coordonare a misiunilor militare și defensive ale Poloniei și României.

„Într'un viitor apropiat d-l Swientoslawki, ministrul Instrucției, se va duce la București pentru a intensifica relațiile culturale ale celor două țări, în special în domeniile științifice, literar, artistic și al aproprierii între tineretul celor două țări“.

În încheiere, oficioul atrage atenția asupra importanței deosebite a remiterii scrisorilor de acreditare, în ziua de 31 Mai, de către ambasadorii: român și polon. „Aceste solemnități simbolizează amplitudinea dezvoltării relațiilor continue dintre cele două țări, și importanța rolului Statelor Polon și Român în Europa, precum și valoarea deosebită a alianței lor“.

Presa polonă din 28 Mai acordă întreaga ei atențiune prezentării scrisorilor de acreditare ale ambasadorilor polon și român la București și Varșovia.

GAZETA POLSKA declară: „Primul ambasador al Poloniei la București, a primit instrucțiuni să continue în toată întinderea lor liniile politice urmate cu atâta talent în cursul a cinci ani de d-l Arciszewski, ministrul Poloniei la București, care, contribuind la consolidarea alianței celor două State, au obținut deplina aprobare a factorilor supremi polonezi și români“.

KURJER POLSKI scrie: „Am salutat la Varșovia pe primul ambasador al României. L'am salutată în mod foarte solemn, așa cum cere un eveniment de importanță acestuia, ce va avea pagina sa în istoria prieteniei polono-române. Polonia prin propunerea sa de a ridica cele două oficii diplomatice la rangul de ambasade, contribuie întrucâtva la introducerea României în rândul marilor puteri.

În legătură cu prezentarea scrisorilor de acreditare, de către d-l Franasovici, ambasadorul României în Polonia, **EXPRESS PORANNY** din 31 Mai, scrie între altele:

„Pe linia București-Varșovia domnește o animație tot mai mare. După vizita I. P. S. S. Patriarhului Miron Cristea, avem acum pe aceea a generalului Ionescu, șeful Marei Stat Major român, care are drept scop aprofun-

darea colaborării militare polono-române în domeniul problemei defensive a celor două armate.

„Azi ambasadorii celor două țări ale noastre remit scrisorile de acreditare la București și Varșovia. Această ceremonie constituie un moment deosebit de solemn în istoria amicitiei și alianței polono-române și scoate în evidență importanța excepțională a legăturilor ce unesc cele două țări și rolul pe care Polonia și România îl joacă în Europa.

„Mai mult ca până acum vor fi subliniate solidaritatea permanentă și intimitatea alianței celor două țări.

„In curând va sosi la București d-l Swtoslawski, ministrul Educației Publice al Poloniei. In felul acesta colaborarea polono-română propășește în toate domeniile, politic, militar și intelectual. Cu cât mai mare este haosul internațional, cu cât mai turburată este Europa, cu atât mai mult cele două popoare simt nevoia de a desvolta alianța lor, înțelegând că ea constituie o garanție de pace dintre cele mai reale și mai sigure“.

POLSKA SBROJNA, *organul armatei, subliniază:* „Armata română se bucură de toată dragostea și de atenția deosebită a întregului popor român. Toate sacrificiile sunt făcute pentru această armată. In ultima vreme am putut constata eforturi sporite în vederea sporirii potențialului defensiv al României. Intru un ritm accelerat, armata se modernizează și își sporește armele și echipamentul. M. S. Regele Carol al II-lea conduce neobosit toate aceste eforturi, creind o armată puternică, numeroasă și modernă. Suveranul României are o armată puternică, care va păstra cu demnitate glorioasă ei tradiție și care va sfârâma orice încercare de violență“.

In comentariile asupra ceremoniilor ce s'au desfășurat la Varșovia și București, cu prilejul remiterii scrisorilor de acreditare ale ambasadorilor respectivi, presa poloneză din 1 Iunie declară că o eră nouă a început în relațiile dintre cele două State aliate.

POLSKA ZBROJNA, *scrie:* „Colaborarea polono-română, care este tot mai strânsă, constituie temelia păcii în această parte a Europei. Existența alianței noastre și eficiența ei sunt o garanție de pace, de echilibru și de securitate în vremurile de neliniște prin care trecem“.

GAZETA POLSKA, *intr'un articol de fond, face istoricul alianței polono-române, începând din 1921, și subliniază acțiunea ei binefăcătoare și pacifică, deoarece ca este întemeiată nu numai pe voința de pace a celor două națiuni, ci și pe puterea lor militară și pe voința de colaborare înarmată în caz de agresiune.*

Ziarul amintește că tratatul de garanție polono-român, obligă pe cele două părți să-și dea ajutor în caz de agresiune neprovocată. In acest spirit, continuă ziarul, și conform tratatului a fost menținută și întărită alianța polono-română. Apreciind întreaga valoare a acestui instrument, opinia publică poloneză salută în mod cordial vizita la Varșovia a eminentului reprezentant al armatei române, general Ionescu.

GAZETA POLSKA *adaugă:* „Ceremoniile de ieri subliniază importanța și dezvoltarea continuă a alianței polono-române.

„Alianța noastră este lipsită de orice agresivitate și este rezultatul natural al autoapărării, constituind prin aceasta chiar un puternic element de echilibru și de pace în Europa. Incheiată îndată după sfârșitul victorios al războiului împotriva Sovietelor, această alianță a contribuit de mai multe ori la rezolvarea raporturilor internaționale în răsăritul Europei.

„In vremea când începea să se desemneze falimentul concepției securității colective, politica poloneză a căutat să aducă o normalizare a relațiilor dintre România și Uniunea Sovietelor. Datorită străduințelor acestea a fost semnat în 1929 protocolul Litvinov. Mai târziu, în negocierile pentru încheierea pactului de neagresiune, Polonia a oferit României serviciile sale pentru tratative simultane româno-sovietice, ceea ce a dus la semnarea în 1933 a convenției dela Londra, privitoare la definirea agresorului.

„Valoarea pacifică a alianței polono-române a apărut atunci limpede, pentrucă ea este fondată nu numai pe voința de pace a celor două națiuni, ci și pe puterea lor militară și pe voința lor nestrămutată de a-și chezași securitatea printr'o colaborare militară reciprocă în caz de agresiune“.

Numeroase alte ziare consacră articolele lor de fond alianței dintre Polonia și România.

Toată presa publică discursurile rostite cu prilejul remiterii scrisorilor de acreditare ale ambasadorilor ambelor țări, descrierea amănunțită a ceremoniilor desfășurate la București și Varșovia și numeroase fotografii.

GAZETA POLSKA *din 30 Mai publică un articol intitulat „După vizita Patriarului Miron“, din care reproducem următoarele:*

„Vizita Patriarului Miron în Polonia, proiectată la început ea o revizită a Capului Bisericii autocefale ortodoxe, care în Septembrie anul trecut a fost în România, a căpătat o mare importanță politică, ea vizită a șefului guvernului român. In ce privește aspectul bisericesc al vizitei, se subliniază faloasele ce rezultă pentru ambele țări din strângerea legăturilor dintre cele două biserici ortodoxe.

„Atenția opiniei publice românești se concentrează mai întâiu de toate asupra importanței politice a acestei vizite. Inaintea acestei vizite au avut loc numeroase apropieri între conducătorii politicii externe a celor două State și mai apoi vizita mareșalului Smigly-Rydz, cu ocazia înălțării Marelui Voievod Mihai la rangul de sublocotent.

„Deja, prin faptul că neținând seamă de subtilități de protocol, Patriarhul Miron a venit în Polonia, și ca președinte de Consiliu în același timp, arată cât de apropiate și cordiale sunt relațiile dintre Varșovia și București. Aspectul acestei vizite mai este subliniat și de împrejurările în care a avut loc. In zilele în care Varșovia primea pe președintele Consiliului de Miniștri al Statului aliat, la un pas de noi se desfășurau evenimente capabile să provoace mari și importante schimbări în situația Europei. Deși era în joc o regiune în care, atât Polonia cât și România erau direct interesante, cele două State au păstrat o liniște deplină. Toemai această liniște, în comparația cu ce se putea observa în alte părți, dovedește simțul de securitate, cât și claritatea și aprecierea exactă a situației ce dă Bucureștilor și Varșoviei alianța lor și colaborarea lor directă. Putea oare să fie o desmințire mai bună a svonurilor fără sens despre concentrarea armatelor române în legătură cu situația gravă din Cehoslovacia, decât faptul că toemai în aceste momente critice, șeful guvernului român pornește la o călătorie în străinătate, plănuită mai de mult. Zvonurile de această natură au putut lua naștere numai din necunoașterea deplină a liniei pe care pășește astăzi politica României. Linia aceasta, dictată de simțul realității la aprecierea situației și de tendința apărării pașnice a intereselor proprii și întru totul legitime, exclude orice schimbări subite și improvizatii nervoase. Paralel cu aprofundarea adevărului că politica hărții și a faptelor este singura înțeleaptă și

eficace, importanța colaborării cu Polonia în sistemul politicii externe române, crește mereu. S'ar putea spune că incidental, în ziua când întreaga Europă își avea ochii îndreptați înspre frontiera germano-cehă, primul-ministru român a avut schimbul de vederi cu factorii conducători ai Republicii polone; dar, totuși, nu putem trece cu vederea că faptul acesta are și un conținut mai adânc și anume că colaborarea dintre cele două țări aliaste este astăzi mai strânsă ca oricând“.

Ziarele polone din 30 Mai publică telegrame din București, în legătură cu vizita șefului Marei Stat Major român la Varșovia.

POLSKA ZBROJNA, organul cercurilor militare, relevă într'un articol publicat în fruntea ziarului, personalitatea și activitatea de ostaș distins a d-lui general Ionescu.

L'ECHO DE VARȘOVIE scrie:

„Orice prietenie trainică între două națiuni, bazată pe pacte precise și răspunzând intereselor esențiale ale celor două părți, constituie un prețios element în istoria comună a acestor națiuni“.

Ziarul subliniază apoi importanta semnificație a vizitei I. P. S. S. Patriarhului Miron în Polonia, cât și a șefului Statului Major român, colegului său polon și încheie:

„Aceste solemnități au simbolizat, nu se poate mai bine, amploarea dezvoltării relațiilor continue între cele două țări, importanța rolului Statelor polon și român în Europa, cât și valoarea alianței lor comune“.

Sub titlul „A Treia Europă“, ziarul EXPRESS POLONNY din 4 Iunie, ocupându-se de recentele manifestații de amicitie polono-suedeze și polono-române, constată că între Statele dela Baltica la Marea Neagră, colaborarea devine din ce în ce mai strânsă.

„Nu este vorba, adaugă ziarul, de un bloc sau de o axă, ci mai degrabă de un climat politic comun. Alături de marile democrații occidentale și de Statele totalitare, se vede desenându-se chipul unei a treia Europe, care înțelege să fie neutră și căreia îi repugnă orice imperialism sau hegemonie.

„Simpatia și motivele ideologice sunt eliminate din politica externă a acelei de a treia Europe. În această privință nu există deosebire între democrația suedeză, condusă de un socialist și guvernul autoritar al Turciei.

„În această a treia Europă este loc pentru Polonia, a cărei diplomatie încearcă să adâncească colaborarea Statelor care se găsesc în aceeași situație geo-politică și care urmăresc aceleași scopuri“.

Presa engleză.

Ziarele engleze din ultimile zile ale lunii Mai anunță din timp plecarea la Varșovia a delegației Statului Major al armatei române, arătând că există posibilitatea să se discute și complicațiile probabile care s'ar ivi din situația actuală a Cehoslovaciei.

TIMES din 1 Iunie este informat din Varșovia despre sosirea d-lui general Ionescu, împreună cu un grup de ofițeri din Statul Major român, spre a lua contact cu ofițerii Statului Major polon.

„Șeopul acestei întrevederi, scrie ziarul, este de a studia chestiunile tehnice relativ la metodele de aplicare a alianței polono-române“.

„Ziarul consideră întrevederea ca o manifestare a prieteniei stabile dintre cele două națiuni și crede că ea „este

îndeosebi de importantă, dată fiind situația grea actuală“. De aceea se așteaptă ca această întrevedere să contribuie mult la întărirea alianței prin coordonarea militară a problemelor apărării naționale“.

DAILY EXPRESS din 2 Iunie publică o corespondență din Varșovia, din care reiese că România și Polonia au început un acord, în baza căruia nu se va permite trupelor străine a trece peste teritoriile lor.

„Acest acord, adaugă ziarul, va putea fi lărgit în sensul de a cuprinde garanții de ajutor mutual, în caz când vreuna din aceste țări ar fi atacată de altă putere.

„Iată deci primul rezultat al conversațiilor începute acum trei zile de către delegația de generali români, sub conducerea d-lui general Ionescu“.

Presa germană.

Presa germană a relevat importanța vizitei I. P. S. S. Patriarhului Miron Cristea, Președintele Consiliului de Miniștri, în Polonia. Ziarele germane socot că această călătorie înseamnă o nouă dovadă a strânselor legături de prietenie și alianță ce există între cele două țări.

Astfel ziarul DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din 20 Mai scrie în această privință:

„Actuala vizită în Polonia a I. P. S. S. Patriarhului și Primului ministru dr. Miron Cristea a fost plănuită într'o vreme când încă nu luase în mâinile sale și conducerea destinelor politice ale României; iar pe atunci călătoria în Polonia a fost concepută ca un răspuns la vizita făcută Patriarhului României de către I. P. S. S. Dionysie, Mitropolitul ortodox al Poloniei. În urma celor de mai sus se poate spune că însemnătatea politică a acestei vizite este întărită prin faptul că, deși reclamat de problemele de guvernământ din țară, primul ministru român ține să facă vizita așa cum a fost concepută, cercetându-și vecinii și aliații Țării sale în dubla calitate de cap al bisericii și cap al guvernului.

„Acest caracter dublu al vizitei va fi exprimat de altfel și în cursul șederii sale în Polonia, prin faptul că va fi primit atât de către Președintele Republicii cât și de către Președintele Consiliului de Miniștri cu toate onorurile cuvenite unui prim-ministru, deși cea mai mare parte a timpului va fi dedicată problemelor bisericii ortodoxe. În tot cazul, faptul că ia contactul cu bărbații de Stat ai Poloniei în acest moment de mare tensiune a politicii din Basinelul Dunărean e de cea mai mare importanță. Cercurile din Polonia conchid din acest fapt la o nouă întărire a alianței româno-polone. Se crede că s'ar putea foarte ușor ca discuțiile să se refere la relațiile României și Poloniei cu Cehoslovacia și Ungaria și la conturarea relațiilor și alianței româno-polone față de întregul complex al problemelor din Bazinul Dunărean.

BERLINER TAGEBLATT cu aceeași dată relevă că presa poloneză salută vizita în Polonia a primului ministru român, dr. Miron Cristea, cu articolele entusiaste, în care se insistă asupra raporturilor tot mai strânse dintre politica României și aceea a Poloniei.

În același timp ziarele arată că politica pacifistă și realistă a ambelor țări nu poate avea nici când o însemnătate mai mare ca în momentul de față, în care Europa trece prin zguduiri atât de puternice.

NEUE FREIE PRESSE din 2 Iunie, sub titlul: „Politica externă a Poloniei“, referindu-se la vizita d-lui general Ionescu, șeful Statului Major al Armatei și la instalarea d-lui Franasovici ca ambasador, scrie între altele:

„Două evenimente atrag privirile opiniei publice europene asupra raporturilor amicale importante din pune-

„tul de vedere politic care există între România și Polonia. Generalul Ionescu a venit cu un grup de ofițeri la Varșovia în vederea unor convorbiri militare mai lungi, iar d-l Franasovici, ambasadorul României la Varșovia, a prezentat scrisorile sale de acreditare.

„Vizita militară română obține un interes și mai puternic, întru cât prezintă o reluare a negocierilor care s'au întrerupt acum un an“.

NEUES WIENER JOURNAL din 11 Iunie, publică următoarea corespondență din Varșovia:

„Evenimentele în Cehoslovacia au provocat în Statele răsăritene, în primul rând în Polonia, o vie activitate diplomatică.

„Pe această platformă s'a produs vizita prim-ministrului român I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea la Varșovia. A urmat vizita generalului Ionescu, care a fost decorat cu cel mai înalt ordin polonez, „Polonia Restituta“. Apoi a urmat călătoria d-lui Beck în Suedia și încheierea primelor pacte între Polonia și Lituania.

„Cea mai mare importanță se cuvine dată intensificării alianței militare polono-române. Ea a fost preluată în vechiul spirit de noul guvern al României, a fost întărită de I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea la Varșovia și discutată de generalul Ionescu în direcție militară. Ambele State sunt legate printr'o puternică identitate de interese în ce privește împiedecarea înaintării bolșevismului în Europa. Alianța militară prevede asistența reciprocă în cazul unei agresiuni“.

Presa iugoslavă.

SAMNPRAVA din 27 Mai publică următoarele:

„Președintele guvernului român, I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea, s'a întors la București, venind din vizita oficială pe care a făcut-o în Polonia.

„Fără îndoială, evenimentele din România au determinat caracterul acestei vizite, care a fost prevăzută mai înainte, și acum, conform înaltei demnități bisericești a șefului bisericii ortodoxe române, a avut, înainte de toate un caracter religios.

„Mitropolitul Dionisie, șeful bisericii ortodoxe polone a găzduit pe Patriarh. Inșă ar fi insuficient dacă am judeca că aceasta a fost numai întoarcerea vizitei unui frate întru Christos. Dimpotrivă în ea trebuie să vedem, mai ales în aceste zile sensibile, o manifestație a două popoare, care și-au legat strâns destinele lor.

„Deși în unele locuri s'a subliniat că această vizită nu are caracter politic, convorbirile pe care le-a avut Patriarhul Miron cu personalitățile conducătoare ale Poloniei, cu excepția mareșalului Rydz Smygli, care a fost bolnav, au confirmat soliditatea alianței româno-polonă. În toastul său, președintele guvernului polon, d-l Skladowski, a subliniat că vizita Patriarhului dovedește mai strălucit cât de vastă este alianța polono-română, este o nouă dovadă a paralelismului și a identității eforturilor pozitive ale celor două țări.

„Patriarhul Miron Cristea a putut simți fără îndoială, la fața locului, cât de mare este interesul acelei mari țări dela nord pentru Regatul României din Basinelul Dunărean, dela cetatea de apărare a Europei, în fața unui inamic comun. De aci provin și călduroasele cuvinte ale I. P. S. Sale, rostite în momentul părăsirii patriei lui Pilsudski: „am lăsat jumătate din inima mea în ea“.

Presa italiană.

GIORNALE D'ITALIA din 2 Mai scrie:

„Kremlinul a avut, desigur o nouă deziluzie din cauza reînnoirii solidității și eficacității alianței polono-române,

atât de clar declarată de șeful guvernului dela București, Patriarhul Miron Cristea, la Varșovia.

„Ceea ce a impresionat iarăși foarte mult sferele oficiale sovietice a fost anunțarea vizitei pe care o va face șeful Statului Major român, d-l general Ștefan Ionescu, în Polonia, întovărășit de o misiune de ofițeri superiori“.

Presa greacă.

Comentând călătoria la Varșovia a I. P. S. Sale Patriarhul Miron Cristea, ETHNIKI din 21 Mai scrie:

Vizita aceasta, care oficial are caracterul unei vizite făcute Arhiepiscopului Dionisie, constă o nouă manifestație a bunelor raporturi care există între cele două mari State din Europa Centro-Orientală. Ziarul spune mai departe: „Nu începe îndoială că în timpul șederii sale la Varșovia, primul ministru român va lua contact cu diriguitorii polonezi și va discuta cu ei chestiunile care interesează cele două țări, a căror politică externă are caracteristica comună a voinții de pace și a grijei foarte atente ca cele două puteri în chestiune să întrețină raporturi bune — atât cât e cu putință — cu unul și celălalt dintre grupările de State europene.

„Se știe de altminteri că Polonia, care este un stat puternic de aproape 35 milioane de locuitori, având ambiția de a juca un rol de mare Putere, intenționează să ia inițiativa alcătuirii unei noi grupări de State neutre ale Europei nord-orientale și orientale care ar cuprinde Statele Baltice, Polonia și România“.

Ziarele dela 30 și 31 Mai au publicat o telegramă din Londra, agenției ateniene, subliniind importanța vizitei la Varșovia a șefului de Stat Major General Ionescu, vizită care, după unele afirmări din sursă străină, ar pregăti o nouă axă București-Varșovia.

ELEFTHERON VIMA dela 30 Mai reproduce în rezumat un articol din DAILY TELEGRAPH, asupra convorbirilor între Statele majoare Române și Polon, arătând că generalul Ionescu și suita sa vor discuta împreună cu colegii lor polonezi, asupra eventualității complicațiilor cu Rusia de pe urma evoluției problemei cehoslovace.

KATHIMERINI dela 6 Iunie, sub titlul: „Alianța polono-română are o foarte mare însemnătate“, publică o telegramă din Varșovia în care se spune că acordurile între cele două țări, privind strânsa colaborare, Statele Majoare române și polone demonstrează neted că cele două state nu sunt dispuse să îngăduie nimănui să profite de chestiunea Sudeților spre a provoca un războiu în Europa.

Presa turcă.

LA REPUBLIQUE din 28 Mai, în legătură cu vizita I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea la Varșovia, constată întărirea alianței polono-române.

„Scopul principal al acestei alianțe — scrie ziarul — încheiată acum vreo zece ani, este de a se opune unei eventuale agresiuni. Cele două țări își furnizează astăzi un ajutor mutual în toate domeniile diplomației“.

„Călătoria Patriarhului și Președintelui de Consiliu, Miron, în Polonia, a fost primită cu mari manifestații de simpatie.

„Alianța polono-română — încheie ziarul — este în definitiv una din garanțiile păcii europene“.

Ziarul LA REPUBLIQUE din 6 Iunie publică următorul articol:

„Antagonismul care dăinuiește între Statele europene,

lipsa unei organizațiuni capabile de a înlătura riscurile de război eventuale, obligă pe fiecare să-și caute salvarea în combinații particulare.

„Printre State, sunt unele care sporesc forțele lor militare pentru a putea apăra neutralitatea lor și altele care se înțeleg cu vecinul lor pentru a fi în măsură de a face față unei agresiuni oarecare

„Polonia și România au ales această din urmă alternativă. Ele speră să poată ralia într-o bună zi, în jurul lor, Statele balcanice și Statele Europei nordice.

„Acesta este de altfel scopul călătoriei la Stockholm al d-lui Beck, ministrul afacerilor străine al Poloniei. Viitorul ne va spune dacă acest proiect este realizabil.

„Deocamdată însă Polonia și România au concentrat toate eforturile lor pentru consolidarea raporturilor și legăturilor care există între ele.

„Călătoria Regelui Carol al României și a fiului Său, Principele Moștenitor Mihai, la Varșovia, a servit la înviorarea și întărirea alianței care unește cele două țări pentru a se împotrivi oricărei agresiuni.

„Cooperarea celor două State a devenit mai intimă prin vizita la București a șefului de Stat-Major al ar-

matei poloneze și aceia a Patriarhului Miron, președintele de Consiliu român, la Varșovia.

„Aceste excelente relațiuni au fost și mai mult consolidate în ultimul timp, prin trimeterea, de o parte și de alta, de ambasadori, care vor reprezenta de aci înainte, țările lor respective în capitalele amice.

„În momentul de față, Statele Majoare polone și române vor avea la Varșovia întrevederi care vor dura o săptămână.

„Presa celor două țări acordă o importanță deosebită întrevederii șefilor militari ai celor două țări.

„Apare deci clar că antagonismul creiat în Occident de conflicte ideologice, servește să consolideze apropierea țărilor din Europa orientală într'un ideal de pace“.

Presa bulgară.

Toată presa din 25 Mai s'a ocupat de vizita I. P. S. S. Patriarhului Miron la Varșovia.

SLOVO scrie că primul ministru român a ținut ca prima sa vizită să o facă în Polonia, pentru a arăta căl de mult ține România la această prietenie.

SITUAȚIA DIN CEHOSLOVACIA

Presa cehoslovacă.

PRAGER PRESSE din 14 Iunie scrie relativ la rezultatul alegerilor:

S'a încheiat perioada alegerilor comunale. Ea se încheie cu un succes deplin al democrației.

„Populațiunea cehoslovacă și-a exprimat încrederea față de acei bărbați care luptă cu fapte pentru un viitor mai bun al poporului lor.

„Cehoslovacia este mândră că poate arăta din nou lumii un succes clar al ideii democratice.

„Politica Cehoslovaciei este o politică de răspundere nu numai față de pace și de ordinea democratică în interior, ci este o politică de răspundere și față de ordinea și pacea în Europa“.

Presa franceză.

LE TEMPS, în editorialul din 10 Iunie, scrie cu privire la problema Cehoslovacă:

„Contactul între președintele consiliului, d. Hodza și șefii partidului german al Sudeților, continuă. Totul ne autoriză să credem că Duminica viitoare când vor fi cunoscute rezultatele alegerilor, tratativele vor putea fi re-luate din ambele părți.

„În mod general avem impresia că d. Henlein și principalii săi locotenenți doresc un acord în cadrul Statului cehoslovac, și bine înțeles, pe baza autonomiei celei mai largi, dar că se simt stânjenți în eforturile lor de campania declanșată de presa germană împotriva guvernului din Praga.

„Ne întrebăm la ce tind aceste atacuri sistematice, dacă ele ținesc să creeze o stare de spirit favorabilă unei aventuri, sau dacă sunt menite numai uzului intern al partidului național-socialist, pentru a înșela acest din urmă asupra caracterului destinderii determinată de intervențiile diplomatice hotărâte ale Angliei și Franței.

„Primejdia este că asemenea campanii de presă riscă să agraveze nervozitatea spiritelor într'o Europă în care pacea depinde de cel mai mic incident“.

Presa franceză din 13 Iunie manifestă satisfacția sa față de calmul în care s'au desfășurat alegerile din Cehoslovacia, exprimându-și totdeodată speranța că negocierile ce încep săptămâna viitoare vor duce la o destindere în chestiunea minorităților

ECHO DE PARIS scrie: Guvernul din Praga dă dovadă de fermitate și calm, fapt care se bucură de toată stima noastră. Dar negocierile din cursul acestei săptămâni nu par să fie lipsite de oarecare dificultăți. Nici Anglia, nici Franța și chiar Italia nu au dreptul să ignoreze împrejurarea că războiul este aproape tot atât de amenințator cum era la 21 Mai“.

PETIT PARISIEN declară: „În comunele unde predomină slovacii, autonomiștii abatelui Hlinka nu au reușit să obțină decât circa o treime din voturi, ceea ce dovedește că majoritatea slovacă rămâne credincioasă unității Statului, și colaborării cu celii. Acest rezultat consolidează în mod deosebit poziția cabinetului Hodza“.

Ziarele franceze apărute în ziua de 14 Iunie comentează pe larg rezultatul alegerilor din Cehoslovacia.

EXCELSIOR scrie: „Dacă d-l Henlein nu primește dela Berlin ordine contrarii, un compromis poate și trebuie să intervină în timpul cel mai scurt necesar studierii aprofundate a unei astfel de chestiuni. Franța și Anglia, a căror influență va continua să se exercite în sensul destinderii și colaborării în Europa Centrală, rămâne în strâns contact atât în privința ideilor cât și a acțiunii“.

L'OEUVRE declară: „La Praga domnește optimismul. Negocierile cu d-l Henlein vor începe săptămâna aceasta. Domnește speranța că într'un mod sau altul se va

ajunge la un rezultat. Una dintre marile șanse ale guvernului din Praga este aceea că în Ungaria este prim-ministru d-l Imredy, fiindcă acesta rezistă prin toate mijloacele ce-i stau în putere oricărei influență național-socialiste'.

Presa engleză.

Străduințele Angliei pentru rezolvarea pe cale pașnică a problemei Germanilor Sudeți a fost unanim considerată de presa engleză drept o acțiune al cărei scop este dintre cele mai nimerite în situația internațională de azi. Optimismul dela început a fost destul de mare ca să înlăture chiar criticile eventuale ale opoziției despre mijloacele prin care se căuta a se ajunge la ținta dorită de guvernul englez. Acest optimism al zărelor engleze a mers însă în scădere, considerându-se că protestul Reichului la Praga, și mai ales atitudinea presei germane sunt semne vădite despre nevoia unei vigilențe extreme, în tot ce privește situația internațională.

S'a mers până acolo încât s'a sugerat un acord general în care să se cuprindă și revendicările coloniale ale Germaniei. Cu această ocazie s'a pus în discuție chestiunea dacă Germania va obține sau nu, în prealabil, controlul în toată Europa Centrală. În acest sens:

DAILY TELEGRAPH din 3 Iunie, publică un articol semnat de deputatul Guy Boothly, articol din care redăm următoarele:

„În actualele condițiuni, serie d-sa, trebuie să se înființeze imediat un sistem de securitate colectivă, dar mai ales să se stabilească o alianță defensivă înarmată între Franța, Marea Britanie, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, România și Iugoslavia. Anglia este legată cu Franța în așa chip că dacă Franța era antrenată într'un războiu mare, Anglia de asemenea ar fi intrat în războiu în 24 ore. O alianță de șapte țări este mult mai tare și mult mai sigură decât o alianță a două țări. Alianța trebuie să se facă imediat, dar fiindcă timpul este scurt pentru a combate pericolul. Și alte țări pot fi admise în alianță în scopul de a se creea un grup de țări hotărât a păstra pacea în Europa și independența individuală a membrilor lui față de agresor“.

DAIL MAIL din 4 Iunie publică un interviu pe care d-l Hodza, președintele de consiliu al Cehoslovaciei, l-a acordat la Praga lui Ward Price.

În acest interviu, d-l Milan Hodza declară că trebuie să se porceadă la o reconstruire a Cehoslovaciei. Experții noștri, a adăugat d-sa, discută actualmente proiecte de ordin practic cu președintele grupului parlamentar sudet asupra cererii germanilor din Cehoslovacia de a li se acorda autonomia locală.

Președintele de consiliu a declarat că nu știe când se va mai întâlni cu d-l Henlein, dar că, la nevoie, o întrevedere ar putea fi organizată foarte repede, dacă împrejurările ar cere-o.

D-sa a subliniat că cunoaște problemele minorităților: „Eu însumi sunt, după cum știți, slovac și am o îndelungată experiență personală, deoarece am aparținut vreme îndelungată unei minorități. Am fost deputat slovac al parlamentului dinainte de războiul din Ungaria“.

D-l Hodza și-a exprimat apoi satisfacția că în ultimele cinci zile au putut fi eliberați 49.000 oameni din cei chemați pentru antrenament. Se procedează la o eliberare cât mai grabnică a celor chemați, căci măsurile acestora speciale necesită cheltuieli zilnice de 300.000 lire sterline.

Președintele de consiliu a adăugat că chestiunea slo-

vacilor nu constituie o problemă a minorităților. În ceea ce privește însă populația ungară, se pregătește un statut, prin care i se vor acorda libertăți locale și în care se va reglementa puțința de folosire a limbii ungare.

Articolele despre politica germană în Europa Centrală și tendințele ei de predominare a statelor din această regiune, se succed fără întrerupere, devenind pe deoparte interesul opiniei publice din Anglia, față de soluția probabilă ce s'ar da situației din Cehoslovacia, iar pe de altă parte este o dovadă de aprobare a politicii guvernului englez.

Revista TABLET din 8 Iunie publică un articol semnat de d-l Robert Sencourt, care în urma unei călătorii făcută la începutul anului în Balcani și Europa Centrală, deduce că influența propagandei germane este atât de mare, încât reprezintă o adevărată primejdie în toate statele mici, vor fi subjugate economic, dacă situația din Cehoslovacia nu este rezolvată în așa fel ca să pună o stavilă înaintării Germaniei în Orient.

EVENING CITY, cu aceeași dată, publică un lung articol intitulat „Ținta Germaniei: Drang nach Osten“, unde vorbește despre ambițiile Germaniei asupra țărilor din Basinel Dunărei. Constată totuși că deși Germania caută să acapareze aceste țări și tot ce-i stă în drum, până în Asia, totuși în România domnește un spirit de optimism, explicabil numai prin noua ordine de lucruri introdusă în ultimul timp.

MANCHESTER GUARDIAN din 9 Iunie este informat de către corespondentul său din Berlin despre proiectul grandios pentru crearea unei legi Germano-Italienne, cu scop de a stabili un sistem economic care ar aduce Statele din Europa Centrală și cele din sud-estul Europei într'o unitate economică sub egida acestei legi:

DAILY TELEGRAPH & MORNIG POST, din 9 Iunie, publică concomitent două telegrame, prima din Praga arătând hotărîrea luată de guvernul cehoslovac de a extinde termenul serviciului militar dela 2 la 3 ani, măsură, bineînțeles, despre care se spune că va fi suspendată îndată ce situația internațională devine mai puțin încordată.

Din telegrama corespondentului din Berlin reese sentimentele opiniei din Germania, față de hotărîrea luată de guvernul dela Praga pentru prelungirea termenului militar.

Corespondentul arată că ziarle din Berlin sunt de părere că această măsură ar îngreua situația finanțelor cehe, până într'atât încât va mări criza care domnește în teritoriile germanilor sudeți, și că va mări tensiunea internațională.

MANCHESTER GUARDIAN din 10 Iunie publică un articol de fond în care acuză Germania că este sursa tuturor dificultăților din Cehoslovacia.

„Numai propaganda Germană este aceea care încurează atât de rău situația în Cehoslovacia“ încheie ziarul.

DAILY HERALD din 14 Iunie publică un articol de fond în care face elogiul Cehoslovaciei.

Ziarul arată că Cehoslovacia, stat profund democratic, tratează cu adversarii ei și este atentă la plângerile și criticile ce i se fac.

„Grație felului cum s'a comportat Cehoslovacia îi putem mulțumi încheie ziarul, că s'a putut salva pacea“.

Presa germană.

Ziarele germane din 13 Iunie subliniază faptul că a treia zi a alegerilor municipale din Cehoslovacia, a confirmat din nou unitatea partidului german al sudeților.

VOELKISCHER BEOBACHTER scrie între altele:

„Alegerile municipale sunt totdeodată și alegeri cu caracter politic, întru cât ele indică orientarea și voința politică a populației. Incercările de intimidare au rămas fără succes.

„Partidul german al sudeților reprezintă o unitate de voință, în sensul de a nu se renunța la niciuna din revendicările formulate de d. Henlein la Carlovy Vary și care conțin principiile fundamentale ale autonomiei germanilor sudeți și dreptul de a decide ei însăși în chestiunile ce-i interesează. În urma alegerilor municipale, situația este acum clarificată și guvernul din Praga trebuie să caute să ajungă la pacificarea internă și la destinderea europeană“.

Toate ziarele înregistrează „strălucitul succes“ al germanilor sudeți în alegeri.

„Izbânda electorală a întrecut toate așteptările“, scrie NEUES WIENER TAGBLATT din 14 Iunie.

Iar NEUE FREIE PRESSE din 14 Iunie, sub titlul: „După izbânda germanilor sudeți“, scrie într-o corespondență din Berlin: „Numai soluții radicale pot aduce o destindere a situației. Praga va trebui să ia de acum hotărâri“.

Presa italiană.

Ziarele italiene acordă multă atenție tensiunii dintre guvernul german și cel cehoslovac, în ceea ce privește chestiunea sudeților.

POPOLO D'ITALIA din 12 Iunie publică lungi corespondențe din Berlin, Budapesta și Londra, privitoare la atitudinea guvernelor și a opiniei publice a țărilor respective.

Ziarul afirmă că la Berlin se insistă asupra intransigenței guvernului ceh, se enumără provocările la adresa guvernului german și se arată cât de puțin favorabilă este atmosfera această încărcată pentru negocierile ce urmează să aibă loc, pe baza memoriului d-lui Henlein — cele opt puncte dela Carlovy Vary.

„În ajunul alegerilor, germanii din Cehoslovacia sunt siguri de succes, scrie ziarul, deoarece din 8.000 de comune, 1.800 sunt germane și vor da o majoritate sigură d-lui Henlein.

Ziarul se mai ocupă de noile incidente din Boemia septentrională, unde miliția partidului sudet a izbutit să restabilească ordinea.

LA STAMPA, cu aceeași dată, se ocupă de incidentele violente dela Warnsdorf și face pronosticuri privitoare la alegerile municipale dela 13 Iunie. Ziarul face aceeași apropiere între situația Cehoslovaciei și cazul Spaniei, criticând atitudinea curenților antifasciste din ambele țări și comentând pe larg articolele apărute în presa germană, cu privire la progresele bolșevismului în Spania guvernamentală și în Cehoslovacia.

Presa iugoslavă.

OBZOR din Zagreb, cu data de 7 Iunie, ocupându-se de tratativele duse între Londra și Berlin și întrerupte de evenimentele cehoslovace, publică un articol în care întreabă, dacă aceste negocieri cu Germania, care au fost propuse de ea, după proiectul tratatului dela Locarno,

vor continua după ce chestiunea cehoslovacă va fi rezolvată. Ziarul adaugă:

„Asupra sorților de succes ai acestor negocieri nu există încă niciun semn pozitiv, dar însuși faptul că oficioasele britanice au ridicat vocea pentru reînceperea lor, înseamnă că guvernul d-lui Chamberlain dorește să mențină în activitatea sa privitoare la Continentul european un caracter de imparțialitate.

„Dat fiind că intervenția sa pentru menținerea păcii, în ajunul alegerilor din Cehoslovacia, a fost un fapt în favoarea acesteia și care a fost înțeles ca atare la Berlin, guvernul d-lui Chamberlain voind a face cunoscute intențiile sale, va căuta să diminueze această impresie, fără a putea în același timp șterge adevărata impresie.

„Această inițiativă în condițiunile actuale nu schimbă nimic în fondul lucrurilor, fiindcă condițiunile prealabile pentru o relnare practică a tratativilor este reglementarea chestiunii cehoslovace, pe baza unui „modus vivendi“ între cei și grupul german al sudeților, care va fi acceptat de asemeni la Berlin, ca fiind satisfăcător pentru protecția conaționalilor germani.

„A ajunge la acest scop este de sigur foarte greu, deoarece Germania, pe lângă intențiunile sale speciale relative la minorități, urmărește scopuri politice internaționale, pe care Cehoslovacia nu le va putea satisface, fără a-și compromite suveranitatea națională“.

NAVASTI din Zagreb consacră un lung articol rezultatului alegerilor din Cehoslovacia, cărora atât străinătatea cât și opinia publică locală a acordat o mare atenție.

„Străinătatea a fost îngrijorată în primul rând din cauza posibilității unor noi incidente și desordini, care ar putea să aibă o influență nefavorabilă asupra raporturilor între Berlin și Praga.

„Rezultatele celei de a treia etapă sunt atât de caracteristice ca și rezultatele ultimelor două etape.

„Aceste alegeri au fost într'adevăr foarte riscante și pline de pericol atât pentru Cehoslovacia, cât și pentru străinătate.

„Astăzi, când aceste alegeri s'au terminat, se crede că va fi mai ușor de a rezolva cea mai grea problemă cehoslovacă, și anume, raporturile nemților Sudeți față de Stat.

„Tratativele oficiale ce urmează să înceapă între guvern și delegații Sudeților germani sunt socotite ca un mare eveniment.

„Succesul lor, conform unui comunicat al partidului germano-sudet va depinde de aceea, dacă guvernul va cădea de acord în ce privește unele puncte ale memorandum-ului și va aproba anumite propuneri.

„Așa scrie comunicatul german. Germanii sudeți deci nu vorbesc despre o aprobare în întregime a memoriului, ceea ce a permis să se creeze în unele cercuri cehoslovace o atmosferă de optimism.

„După unele informațiuni se crede că misiunea d-lui Hodza, a fost oarecum facilitată prin faptul că memoriul d-lui Henlein, deși este bazat pe principiile stabilite la Karlovyvary, în ziua de 24 Aprilie, nu atinge chestiunea politicii externe a Cehoslovaciei, ceea ce ar fi putut creea și mai multe dificultăți și aceasta în elipa când la capătul celălalt al Europei, în Spania, situația s'a agravat, devenind astfel din nou centrul crizei internaționale.

„Marea diplomație engleză și franceză va trebui să se ocupe mai intens de Spania, în jurul căreia s'a creat o astfel de situație, încât poate să pericliteze nu numai apropierea franco-italiană, ci ar putea să producă o

eriză și în raporturile anglo-italiene, care sunt socotite ca începutul unei noi organizații de pace în Europa.

„Chestiunea spaniolă va fi deci o încercare a forței concepțiilor de politică externă ale d-lui Chamberlain și a poziției sale în general și o mare încercare pentru alianța franco-britanică.

„Trebuie să sperăm că nu vom ajunge la o nouă surpriză în Cehoslovacia și că Marea Britanie și Franța vor putea rezolva și această nouă eriză spaniolă“.

Presă sovietică.

PRAVDA din 13 Iunie 1938, aruncând o privire retrospectivă asupra situației din Cehoslovacia în legătură cu revendicările sudeților și ultimele alegeri municipale, aduce insinuări Germaniei, acuzând-o de activitate subversivă în această țară, ziarul scrie:

„Cu ocaziunea ultimelor alegeri efectuate în Cehoslovacia, partizanii lui Henlein, care reprezintă agentura hitleristă din această țară, au întărit activitatea lor de subminare și provocare, încercând să terorizeze populația regiunilor dela frontieră.

„In legătură cu agresivitatea național-socialiștilor germani față de Cehoslovacia, este interesantă de relevat corespondența revistei engleze „New State sman and Nation“, care redă adevărata situație internă a Republicii. Astfel se specifică cu precizie că între perioada acapărării Austriei de către Germania, și data de 20 Mai, se ventila părerea că Republica Cehoslovacă va fi vândută d-lui Hitler de către agrarienii cehi. Henbin dispăruse de pe arenă, iar în regiunile germanilor sudeți se pregăteau dezordini spre a facilita încursiunea armatei național-socialiste pe teritoriul cehoslovac.

„In urma acestor evenimente, generalul Kreitsch, șeful

Statului Major cehoslovac, a cerut mobilizarea unor noi contingente spre a asigura ordinea țării.

„Măsurile de securitate și apărare fiind luate cu o rezecțiune uimitoare, s'a putut constata că numai grație lor, Europa a fost salvată dela un măcel ce urma să izbucnească la 21 Mai.

„Chemarea sub arme a unei categorii din rezervă, a subliniat alianța ce există între armată și popor, unitate ce dovedește condamnarea oricărei politici germanofile.

„Alegerile municipale au mers și mai bine mișcarea voturilor spre stânga, cele mai caracteristice, fiind rezultatele obținute la Boga.

„Cel mai mare succes a fost obținut de socialiștii cehi și comuniștii. Socialiștii cehi sunt cei mai mari dușmani ai extremismului de dreapta și cei mai pervenți democrați, reprezentând partidul de care a fost întotdeauna legat d-l Benes.

„Pe de altă parte mărirea voturilor lor obținute de comuniștii se explică prin faptul că aceștia susțin cu înverșunare independența Cehoslovaciei.

„Corespondentul din Praga al revistei engleze menționată mai sus, adaugă de asemeni creșterea nemulțumirii în Cehoslovacia, față de politica dusă de Anglia și Franța, și tendința de creștere a simpatiei față de U. R. S S., considerate că-și va îndeplini obligațiunile luate, în caz de nevoie, până la capăt.

„In urma măsurilor drastice luate de autoritățile cehoslovace s'a putut asigura liniștea necesară, oprindu-se provocările henleiniste și alegerile municipale desfășurându-se în deplină libertate.

„In concluzie se poate spune că situația din Cehoslovacia rămâne totuși încordată, căci național-socialiștii germani vor cere desigur încadrarea agenților lor în Guvernul Cehoslovac“.

EXPOZEUL D-LUI DE KANYA

Presă maghiară.

PESTER LLOYD din 7 Iunie publică următorul articol:

„D. Kanya, în expozeul său, care după cât pare a fost înțeles pretutindeni în ce privește importanța și sensul său profund, s'a referit la lipsa de perspectivă a planului triumfiular. Acest plan a fost născocit la Praga și la Paris, și numai să propună într'o alianță Austria, Ungaria și Cehoslovacia, pentru a apăra aceasta din urmă împotriva Germaniei. O idee lipsită de viață și de realitate, care voia să facă din Ungaria apărătorul integrității și existenței Statului, care a încorporat o cincime din Ungaria și ține sub stăpânire sa aproximativ opt sute mii de maghiari.

„Cuvântul Cehoslovaciei a dominat aproape nelimitat la Paris. Astfel a rămas înpotmolit în doctrinele și iluziile din primii ani după războiu.

„Dar și astăzi, când planul triumfiular s'a dovedit ne-realizabil, pare că tot se mai urmărește idei pline de iluzii: Francezii, dar și englezii, caută să-și asume doctrina dela Paris. Se concurează în inventarea de posibilități pentru a nu fi nevoiți să privească faptele în față și spre a nu fi obligați să caute soluțiuni cu adevărat mărinimoase“.

Presă germană

NEUE FREIE PRESSE din 5 Iunie, sub titlul: „Diplomația sincerității“, publică o corespondență din Budapesta, în care scrie între altele:

„In ce privește punctul de vedere al Ungariei, relativ la Liga dela Geneva, Ungaria se apropie tot mai mult de politica axei. Acest punct de vedere se datorește unei politici de realități, care își dă seama că o țară mică nu-și poate permite luxul să vadă lucrurile greșit, să nu judece drept și să tragă concluziuni greșite.

„De asemenea și în poziția Ungariei, față de problema dunăreană, există un oarecare paralelism cu punctul de vedere german. Germania a refuzat totdeauna să negocieze problemele importante cu un bloc european. Ea preferă negocieri și pacte bilaterale.

„D. Kanya a arătat pentru prima dată în recentul său expozeu că dificultățile normalizării raporturilor cu Statele Micii Înțelegeri le formează faptul că ele vor să negocieze numai ca bloc unitar, iar Ungaria, cunoscând exact dezacordurile profunde care există în sânul Micii Înțelegeri, privește astfel de negocieri ca nereale și lipsite de perspective. Astfel, politica externă oficială a Ungariei a formulat teza că problemele pe care trebuie să le soluționeze cu vecinii, dorește să le soluționeze cu fiecare în parte“.

EVENIMENTELE DIN SPANIA

Presa franceză.

Ziarele franceze din 3 Iunie comentează pe larg proiectele de mediație între cele două labere din Spania, anunțate de ziarele engleze, precum și discursul pronunțat de contele Ciano, ministrul de externe al Italiei.

LE JOUR ECHO DE PARIS, scrie: „În realitate d. Neville Chamberlain, și noi știm acest lucru din surse foarte bune, nu pregătește acum nicio inițiativă diplomatică, tinzând la un armistițiu în Spania. Faptul că ministerul de externe francez n'a primit în această chestiune nicio propunere este semnificativ“.

LE FIGARO anunță din Londra: „În realitate nu este vorba decât de un balon de încercare, care a mai fost, de altfel, lansat și în alte ocazii. Acum ar fi chestiunea unui apel adresat Italiei. Nu se poate obține o confirmare în sensul că guvernul britanic a făcut chiar demersuri oficiale la Roma, cerând guvernului italian să facă uz de influența sa pe lângă generalul Franco“.

Același ziar, în alt articol, scrie: „Pentru a se ajunge la această mediație, condiția prealabilă ar fi ca intervenția străină, ca oameni și material, să înceteze. Aceasta cadrează de altfel foarte bine cu sentimentul național al spaniolilor.“

L'OEUVRE, afirmă: „Italienii ar fi aceia care cer intervenția Londrei. Ei păstrează speranța că generalul Franco ar accepta propunerea, pe baza sfaturilor lor și că dacă republicanii refuză, marile puteri s'ar alia la punctul de vedere italian“.

Bombardarea localității franceze Orgeix, de către avioane necunoscute, provoacă o vie emoție în presa pariziană din 6 Iunie.

LE FIGARO scrie: „Fie că avioanele vin din Spania republicană sau naționalistă, incursiunile aparatelor străine deasupra teritoriului francez, chiar dacă ele nu provoacă victime, sunt inadmisibile și intolerabile. Guvernul trebuie să pună ordine în această stare de lucruri“.

LE POPULAIRE declară: „Este vorba de un act de ostilitate „bine chibzuit“. Italo-germanii care l-au pus la cale, nu se mai sfîșie. Este intolerabil. Trebuie, fără întârziere, să se pună capăt acestor agresivități“.

L'EPOQUE, scrie:

„S'a făcut dovada, atât în Europa cât și în Asia, că bombardarea orașelor deschise și asasinarea colectivă a femeilor și copiilor nu au nicio influență asupra victoriei finale. Un războiu se câștigă prin superioritatea tehnică și strategică, el nu se câștigă prin teroare“.

În numărul din 7 Iunie, același ziar, făcând aluzie la incidentele care au izbucnit între ofițerii italieni și spanioli, scrie: „Ele fac dovada adevăratului naționalism spaniol. „A sosit deci momentul în care șeful spaniol trebuie ajutat să se elibereze de presiunea străină și deci de a recunoaște guvernul său, de a lua aminte să nu fie ajutați adversarii săi, de a-i dovedi că îi suntem prieteni și că-i vom rămâne“.

Bombardarea și sborul avioanelor străine pe deasupra teritoriului francez trezesc tot felul de comentarii în presa franceză din 8 Iunie.

LE JOUR crede că trebuie să se organizeze cu orice preț apărarea contra unor asemenea incursiuni și în special să se caute să se doboare cel puțin unul din avioanele care vin pe teritoriul francez. „Se va constata atunci că este vorba de avioanele republicane spaniole. Și dacă unul din invadatorii spanioli ar fi doborât, s'ar putea isea controverse asupra avioanelor, totdeauna ușor de camuflat, dar în ce privește echipajul se va ști neîndoios cui aparține. Suntem siguri că în ziua aceia extremiștii noștri vor pune surdina indignării lor patriotice“.

L'ORDRE este de părere cu totul contrară și declară: „Dar în ziua când unul din aceste avioane invadatoare va fi doborât, nu va mai putea fi vorba de camuflaj, așa cum afirmă generalul Franco, căci nu va fi de loc greu să se stabilească originea exactă a avionului. Și atunci fiecare va trebui săși ia responsabilitatea“.

Ultimile episoade ale bombardamentelor din Spania sunt considerate de ziarul francez din 10 Iunie, ca trebuind să asigure o evoluție lentă, dar precisă, nu numai a schimbării politicii franceze și engleze, dar și a aceleia a Americii.

L'ORDRE scrie: „Argumentul prin care se tinde să se susțină că acest fel de operații urmărește terminarea cât mai grabnică a războiului, prin teroare, este pur și simplu oribil. Nu trebuie să se mai piardă timp, nici să se dea înapoi în ceea ce privește mijloacele menite să pună capăt acestor orori. Civilizația este acum atacată“.

L'OEUVRE declară: „Ultima propunere a d-lui Chamberlain, supusă ieri Ministerului Afacerilor Străine, consistă în încercarea de a se ralia cancelarul Hitler la măsura interzicerii bombardamentului orașelor deschise și a vapoarelor în apele teritoriale ale unor anumite țări. D. Chamberlain a însărcinat pe lordul Londonderry, care va pleca în curând la Berlin, să obțină din partea Fuehrerului o declarație care i-ar da puțința primului ministru al Angliei să câștige timp, fără a risca să pună Marea Britanie într-o poziție opusă aceleia a Italiei“.

L'EPOQUE afirmă: „Cum să nu ne oprim la ideea celor doi dictatori, care procedează metodic la mobilizarea și la atârțarea morală a popoarelor lor? După unele svonuri, d. Hitler însuși ar ezita să deslănțuie un ctaelism înspăimântător. Dar d-nii von Ribbentrop, Goebbels și Goering ar căuta să-l împingă spre o acțiune ireparabilă. După aceștia, Germania ar fi suferit la 21 Mai un grav eșec internațional, pe care nu ar mai putea să-l suporte mult timp din cauza repercusiunilor interne și externe. D-nii von Ribbentrop, Goebbels și Goering, ar preconiza deci o politică radicală și hotărâri rapide față de Cehoslovacia“.

Ziarele franceze din 11 Iunie relevă în unanimitate și condamnă bombardările vaselor britanice și franceze din porturile spaniole.

LE JOUR scrie: „Ultimele bombardări ale vaselor de comerț engleze și franceze au făcut morți și răniți. Ele ating orgoliul legitim al Angliei și Franței. Guvernul din Salamanca nu-și dă oare seama de acest lucru? Oare el nu vede că, ducând această politică greșită, riscă să meargă la pierzanie?“.

LE PETIT PARISIEN afirmă: „Trebuie precizat că autoritățile din Burgoș, socotind că ele sunt într'adevăr stăpâne pe aviația lor, sunt pe cale să comită o foarte mare și foarte gravă eroare“.

LE FIGARO constată: „Greșit sau pe drept, Franța consideră că intervenția italo-germană este poate îndreptată mai mult contra ei — sub un paravan ideologic — decât în favoarea naționaliștilor spanioli. Oare ca exagerază? Este posibil! Nu este mai puțin adevărat însă că ea este o mare putere și că, chiar acei care critică politica sa oficială în chestiunea spaniolă, nu sunt dispuși să accepte ca ea să fie intimidată de nimeni“.

L'ORDRE scrie: „Tactica germano-italiană este evidentă de îndată ce nu se mai face politica struțului. Prea puțin lipsește ca noi să fi pierdut beneficiul energiei de care am dat dovadă în ajunul alegerilor din Cehoslovacia“.

LE POPULAIRE declară: „Este evident că înmulțindu-se torpilările vaselor și bombardările teritoriului francez, Statele totalitare vor să intimideze Franța și să obțină cât de grabă controlul internațional la frontiera Pirineilor“.

In chestiunea neintervenției în Spania **PETIT JOURNAL din 14 Iunie scrie:**

„D. Chamberlain și lordul Halifax socotesc că în cursul acestei săptămâni părțile vor cădea de acord cu privire la planul britanic, referitor la retragerea voluntarilor și controlul frontierelor. Dacă planul intră în vigoare, se vor înregistra următoarele consecințe: 1) Drepturile de beligeranță vor fi acordate naționaliștilor și republicanilor din Spania. Naționaliștii vor trebui să renunțe la bombardarea, fără distincție, a vaselor care aprovizionează pe guvernamentali. 2) Observatorii ar putea să constate toate violările dreptului internațional. 3) Frontiera Pirineilor fiind închisă, aviația generalului Franco nu ar mai putea să recurgă la bombardamente neumane“.

Presa din 15 Iunie comentează pe larg discursul d-lui Chamberlain asupra evenimentelor din Spania.

LE FIGARO scrie: „Pentru a trece cu succes ultimele obstacole ale neintervenției și pentru ca rațiunea să sfârșească prin a învinge, va trebui să se mai exercite o presiune constantă și energică. Ar trebui ca opiniile publice să fie pretutindeni convinse de această obligație“.

L'ERE NOUVELLE declară: „Intreaga țară, cu excepția câtorva fanatici, dorește menținerea statu-quo-ului“.

L'AUBE afirmă: „Pare, din nefericire, evident, că d. Chamberlain șovăește prea mult și că adversarii săi nu prea fac caz de riscurile imediate ale unei atitudini în deplin acord cu voința lor. D. Chamberlain crede că diminuează riscurile atunci când le amână. Adversarii săi cred că ar fi mai bine să le micșoreze, înfruntându-le imediat. Aceasta depinde de cazuri și d. Chamberlain ar scăpa de criticile cele mai justificate ce-i sunt adresate, dacă și-ar fi potrivit politica sa după aceea a d-lui Eden, în loc să facă o politică a sa“.

L'ORDRE constată: „Dacă presupunem că planul englez precipită deslegarea problemei dramei spaniole, trebuie ca ministerele din Londra și Paris — dacă interesele esențiale pe care ele trebuie să le asigure, nu sunt menite să fie neasigurate — să dea dovadă de vigilență și de ho-

tărîre, de care până acum nu prea au făcut uz. Atunci se va vedea cât de metodică, dărză și permanentă este acțiunea italo-germană din Spania“.

Ziarele franceze din 16 Iunie continuă să comenteze chestiunea Spaniei și repercusiunile sale asupra politicii generale a Europei.

L'HOMME LIBRE scrie: „Spania poate să dea naștere la motive de agitație și care să turbure echilibrul forțelor din Mediterana. Franța și Anglia, grație eforturilor lor de conciliere și constantei lor solidarități, au șanse să facă să triumfe inițiativele lor și propunerile, cu condiție să dea dovadă de fermitate“.

LE JOUR declară: „Pericolul intervenției, dacă printr'un act inexplicabil s'ar găsi în Cameră o majoritate care s'o decidă, este că guvernul britanic ar fi pus imediat în dificultăți grave. Oare nu avem noi tot interesul ca să evităm aceasta?“.

L'ORDRE constată: „Constatăm cu tristețe, amicitia noastră fiind nestrămutată față de Anglia, că Londra se îndreaptă spre războiul pe o cale pacifică, așa cum ea s'a îndreptat în perioada dintre 1912 și 1914. Ea cedează, d-nii Hitler și Mussolini cred că ea va ceda mereu și, într'o bună dimineată, vor intra în luptă cu voie bună, siguri de victorie. Franța și Anglia, sub amenințarea tendinței de vasalitate a Germaniei, au nevoie una de alta în aceeași măsură“.

L'OEUVRE, făcându-se ecoul svonurilor răspândite la Londra și Roma, arătând că Italienii vor aplica blocusul naval al coastelor spaniole republicane, scrie: „Italienii vor astfel să facă pe englezi să recunoască dreptul de beligeranță generalului Franco, ca astfel el să termine mai repede cu republicanii. Ei caută să obțină, prin presiune, încetarea transitului la frontiera dinspre Pirinei. Această măsură și blocarea coastelor republicane, ar echivala cu o „încercuire“ a Franței“.

Presa engleză.

Intorsătura pe care a luat-o evenimentele din Spania, în urma bombardării mai multor vase engleze în apele Spaniei, au stârnit indignarea majorității presei, deși, ziarele conservatoare se abțin de la comentarii violente.

Totuși ziarele din 9 Iunie sunt unanime în a declara că perioada de protestări împotriva bombardamentelor a trecut și că acum trebuiesc luate măsuri pentru a face ca pavilionul englez să fie respectat în porturile spaniole.

Ziarele cer crearea de „patrulare aeriene“ și trimiterea de vapoare de război în porturile spaniole, care să aibă ordinul de a trage asupra avioanelor agresoare.

Toate ziarele subliniază că aceste măsuri ar fi luate în legitimă apărare.

Unele ziare merg până acolo la a propune represalii economice, precum ar fi confiscarea vapoarelor aparținând guvernului din Burgoș.

Ultima propunere este făcută de ziarul DAILY MAIL, care până acum a fost favorabil guvernului naționalist.

DAILY MAIL din 10 Iunie propune, ca remediu împotriva unor asemenea incidente, ca Departamentul Comerțului să retragă naționalitatea engleză tuturor vapoarelor care nu au un echipaj alcătuit în majoritate din englezi sau a căror proprietate nu se află în mâini britanice.

„Continuându-se atacurile avioanelor naționaliste împotriva vapoarelor neutre de comerț, aflate în porturile spaniole, opinia publică engleză așteaptă cu nerăbdare rezultatul comisiei expertilor, care s'au întrunit din

nou a seară, spre a examina situația și a studia măsurile impuse de situație.

„Deși d. Chamberlain și lordul Halifax lipsese din Londra, Agenția Havas crede a ști că guvernul englez este ferm hotărât să ia măsuri pentru a pune capăt oricărei atingeri împotriva comerțului britanic“.

TIMES din 10 Iunie face o lungă expunere a situației societăților engleze de navigație, ale căror vase ancorază în porturile spaniole. Ziarul arată că navlurile foarte ridicate continuă, cu toate primejdiile din apele spaniole, să atragă cât mai multe societăți de navigație în comerțul cu porturile din Spania.

TIMES încheie, arătând că acțiunea comercială a companiilor engleze de navigație este legitimă și că negocul Regatului Unit trebuie să se poată bucura de protecția legii internaționale.

NEWS CHRONICLE, sub semnătura lui Vernon Bartlett, anunță că un consiliu de miniștri se va întruni luni, spre a hotărî asupra politicii, care trebuie urmată. Ziarul crede a ști că unii dintre experți ar fi favorabili bombardării orașului Cadix, aflat în mâinile naționaliștilor. Bombardarea orașului ar urma să se facă după ce s'ar fi cerut populației civile să evacueze orașul.

Ziarele din 13 Iunie se întrebă, care va fi azi atitudinea d-lui Chamberlain, în fața Camerei Comunelor și dacă primul-ministru va lua o poziție care să permită să se termine odată cu bombardarea vaselor engleze în apele spaniole.

TIMES subliniază că guvernul britanic este tot atât de hotărât, ca și aici care îl critică, să asigure securitatea navigației britanice. Dar, nu trebuie să se piardă din vedere că, dacă vasele de război sunt gata să intre în acțiune în largul Mării, pentru a răspunde la orice atac contra vaselor comerciale, situația este cu totul alta în interiorul zonei de 3 mile din apele teritoriale.

DAILY HERALD crede a ști că după ce a consultat pe experți, împreună cu lordul Halifax, d. Chamberlain va da un răspuns negativ la chestiunea pe care i-o va pune maiorul Attlee.

În urma discursului primului-ministru englez asupra chestiunii spaniole, făcută în fața Camerei Comunelor, ziarele îi consacără aproape exclusiv comentariile lor.

TIMES din 15 Iunie scrie: „Această declarație este plină de înțelepciune. Acțiunea vaselor de război britanice înăuntrul zonei ostilităților ar putea ușor să ducă la o contraacțiune din partea vreunei alte puteri și răul care s'ar produce astfel, ar fi susceptibil să ducă la rezultate mult mai rele. Guvernul britanic a avut totdeauna forța de a duce o politică colectivă și el are dreptate, că nu vrea să renunțe în mod pripit, la acest principiu, în favoarea unei acțiuni individuale“.

DAILY TELEGRAPH își exprimă speranța că guvernul britanic nu va fi îndepărtat dela atitudinea sa prudentă, pe care și-a impus-o cu vădită intenție, pentru a adopta o atitudine caracterizată prin măsuri mai active.

DAILY HERALD afirmă: „Deși guvernul putea acum să ia o atitudine fermă pentru apărarea regulilor de drept internațional, el nu o face. Părerile emise de d. Chamberlain nu se vor bucura pretutindeni de o primire prea bună, mai ales în cercurile dela Burgos“.

NEWS CHRONICLE din 16 Iunie scrie:

„Dacă generalul Franco este sincer în dorința manifestată de a neutraliza porturile spaniole, aflate în afara zonelor de luptă, situația internațională ar putea să resimtă o considerabilă destindere.

„Alegerea porturilor va fi însă, grea, deoarece nu există porturi, care să se afle în afara zonei de luptă.

„De altfel, ar însemna să se dea o interpretare ciudată a neinterventiei, dacă guvernul englez ar accepta teza ca vapoarele engleze să nu pătrundă decât în vreun mic port, cu care interiorul Spaniei să nu poată comunica decât greu.

„In cercurile inițiate se sublinia ieri, că propunerea generalului Franco, ar trebui să ducă, în mod logic, la primirea planului englez din 14 Iulie 1937, care mai prezintă și avantajul că a fost studiat mai dinainte de un comitet de tehnicieni.

Presa italiană.

Intr'un articol de fond, GIORNALE D'ITALIA din 7 Iunie denunță primejdia pe care o înfățișează pentru ordinea Europei incursiunile avioanelor spaniole republicane în Franța.

După ce respinge în termeni usturători acuzațiile aduse Italiei de unele ziare de stânga din Franța, cu privire la afacerea avioanelor necunoscute, GIORNALE D'ITALIA relevă că aceste incursiuni aeriene nu sunt decât o nouă provocare de același fel cu bombardările și torpilările de vapoare din trecut. Apoi scrie:

„Ziarele franceze ca FIGARO și ACTION FRANÇAISE au afirmat că nu este nicio îndoială că avioanele misterioase erau ale republicanilor spanioli, iar azi diminuează postul de radio francez a anunțat că la înapoiere, avioanele necunoscute au luat direcția Barceloniei“.

GIORNALE D'ITALIA declară pe de altă parte că sunt false știrile privitoare la preținsele conflicte între ofițerii spanioli și italieni și reproduce desmințirea categorică dată de corespondentul din Gibraltarr al ziarului DAILY TELEGRAPH.

Ziarul italian relevă violentele protestări umanitare împotriva bombardărilor aeriene pe teritoriul guvernului republican spaniol și răspunde că aceste bombardamente au ținut în special fortificațiile și depozitele de arme, care continuă a fi furnisate din Franța și din Uniunea Sovietelor pentru republicanii spanioli, alții afirmă că bazele de aprovizionare sunt la Barcelona, în Aragon și Valencia, și este deci firesc ca bombardările să se producă asupra acestor trei orașe.

„Pe de altă parte, continuă GIORNALE D'ITALIA, este evident că manoperele umanitare în curs de dezvoltare pentru a opri bombardările aeriene ar ajunge în cele din urmă numai la o nouă garanție pentru republicanii spanioli că vor avea arme spre a omorî pe naționaliști“.

Ziarul afirmă apoi că ajutoarele din Franța pentru spaniolii republicani s'au intensificat și adaugă:

„Se profită de spiritul acordului anglo-italian și de voința de pace și clarificare a Italiei pentru a se alimenta războiul spaniol. Acest fapt esențial nu poate rămâne fără influență asupra judecății italiene și el creează totodată noi elemente de complicații internaționale, cu privire la Spania“.

Presa italiană din 15 Iunie este mulțumită de declarațiile făcute de d-l Chamberlain eri în ședința Camerei Comunelor asupra problemei spaniole.

Ziarele aduc omagiu „realismului și bunului simț“ de care a dat dovadă primul ministru al Mării Britanii.

Intr'o corespondență din Londra, POPOLO DI ROMA scrie între altele:

„D-l Chamberlain a putut hotărî cu realismul său cunoscut că mai presus de orice este important să se salveze pacea și că numai după aceea să se țină seamă de temerile anumitor parlamentari privitoare la agitația acelei părți din opinia publică engleză care n'a izbutit încă să înțeleagă înțelepciunea primului ministru“.

In continuare, ziarul constată că Marea Britanie rămâne credincioasă politicii de neintervenție.

Presa germană.

Tensiunea internațională, ca urmare a evenimentelor din Spania, a trecut pe primul plan al preocupărilor presei germane. Toate ziarele din 10 Iunie consacră acestei chestiuni un spațiu mult mai mare decât cel acordat chestiunii cehoslovace.

Corespondentul din Londra al iarului VOELKISCHER BEOBACHTER se întreabă dacă bombardările vaselor engleze nu primejduesc acordul mediteranean italo-britanic.

Ziarul adaugă că intreruperea provizorie a negocierilor franco-italiene, continuarea războiului în Spania și a luptelor din China pun politica externă engleză la o grea încercare.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG, ca și majoritatea celorlalte ziare de dimineață, publică telegrame relatând, cu detalii, „bombardarea Barceloniei de către aviatorii legiunii italiene”, subliniind că aceste evenimente constituie un sprijin indirect al opoziției engleze.

Aceleași ziare se fac ecoul greutăților care pot fi astfel create cabinetului Chamberlain.

Mai multe ziare din 15 Iunie comentează declarația făcută ieri în fața Camerei Comunelor de către d-l Chamberlain cu privire la bombardarea vaselor de comerț engleze aflate în porturile guvernamentale spaniole.

BERLINER TAGEBLATT scrie: „Atitudinea primului ministru britanic este caracterizată prin realism și vedere clară, cu privire la actuala situație, pe care d-sa o consideră drept „precară“. D-l Chamberlain este pe calea cea bună și pe aceea a adevăratelor interese britanice. D-sa n'a spus însă nimic asupra unui punct care ni se pare foarte important: problema înregistrării fără discriminare a vaselor de comerț străine în registrele Marinei Britanice. Iată fondul adevărat a problemei. Cei care fac contrabandă de arme și material de războiu se

aseund sub pavilionul britanic, deși au altă naționalitate“.

VOELKISCHER BEOBACHTER declară că d-l Chamberlain a vorbit ca un om înzestrat cu mult bun simț și ca un mare om politic.

Presa iugoslavă.

Comentând ultimele declarații ale d-lui Chamberlain făcute în Camera Comunelor, cu privire la evenimentele din Spania, SAMOUPRAVA din 16 Iunie scrie între altele:

„În Franța și Marea Britanie, simțul obiectiv al oamenilor de Stat conducători a respins categoric toate încercările centrelor internaționale cunoscute de a provoca conflicte și diferențe între marile puteri în Spania.

„La fel ca și d-l Daladier, d-l Chamberlain și-a dat seama că primejdia care amenință cel mai mult ordinea în Mediterana este reprezentată de Spania comunistă și anarhistă.

„Guvernul Mării Britanii, care a trimis pe primul său reprezentant oficial în Spania naționalistă, a rămas credincios politicii sale îndreptată spre pace și spre un acord general între popoarele europene“.

Presa americană.

NEWYORK TIMES din 2 Iunie ocupându-se despre relațiile anglo-italiene, scrie că legătura de dependență dintre acordul semnat la Roma între lordul Perth și contele Ciano și chestiunea spaniolă și dorința d-lui Chamberlain de a face din acest pact un instrument de consolidare a păcii europene, a determinat pe primul ministru britanic să ia inițiativa unei noi propuneri de mediație în Spania, pentru a grăbi desnodământul războiului civil.

Ziarul adaugă:

„Intrarea în vigoare a acordului anglo-italian depinde de soluția conflictului spaniol, soluția poate fi dată de o acțiune de mediație a marilor puteri, iar acțiunea de mediație depinde de retragerea voluntarilor și de succesul comitetului de neintervenție.

Dacă Rusia continuă să refuze de a coopera fără rezerve, se afirmă că lordul Plymouth va insista în cele din urmă ca celelalte patru mari puteri, Anglia, Franța, Germania și Italia, să meargă înainte fără ea“.

Ziarul se mai ocupă de nota comună anglo-franceză inspirată de Vatican, pentru a protesta pe lângă guvernul generalului Franco, contra bombardării aeriene a orșelor.

PROBLEME EUROPENE

RELAȚIILE INTERBALCANICE

PRAGER PRESSE din 27 Mai publică un articol de fond, sub titlul: „Balcanii ca factor economic“, unde între altele scrie:

„După exemplul Micii Înțelegeri, Înțelegerea Balcanică a format în curând după crearea ei, un consiliu economic, care are scopul de a încuraja și completa colaborarea celor patru membri, Iugoslavia, România, Grecia și Turcia. Acestei instituții i s'a încredințat misiunea de a studia și găsi mijlocul pentru intensificarea

schimburilor de mărfuri și de a încerca, printr'o strânsă conlucrare, să amelioreze situația lor pe piețele de dețbușeu în afară de Balcani.

Este natural că în cei trei ani de curând s'a întemeiat consiliul economic, rezultatele colaborării, mai cu seamă pe terenurile importante economice, sunt modeste. Trebuie să se ia în considerație, că afară de România și Iugoslavia, care lucrează împreună de 19 ani în Mica Înțelegere, contactul între cele patru State era slab. Din cauza asemănării structurii lor economice agrare, aceste State, nu vedeau realizarea intereselor lor economice.

decât numai pe celelalte piețe în afară de Balcani. Numai după apropierea politică și colaborare acestor State și-au pus întrebarea dacă nu ar fi posibil ca ele să se ajute reciproc în chestiunea economică.

Din raporturile asupra celei din urmă sesiuni a consiliului economic al Înțelegerii Balcanice, care s'a ținut la Istanbul, se poate avea o idee la ce rezultate s'a ajuns prin colaborarea celor patru State. Impresia generală este că, pe termenul schimbărilor de mărfuri și a politicii economice nu s'a avansat mult, pe când pe cel al traficului și turismului s'a ajuns la rezultate reale.

Traficul economic între diferitele Stat, este însă atât de slab dezvoltat actualmente, încât și oscilațiuni neînsemnate, în ce privește cantitatea, dacă sunt exprimate procentual, admit o astfel de concluzie eufemistă, așa cum este redată în comunicat, fără însă ca acest lucru să fie de importanță practică.

După ce dă datele statistice asupra comerțului exterior al acestor State, serie în continuare:

„Consiliul economic al Înțelegerii Balcanice își dă seama că pentru a se ajunge la o adevărată și eficientă intensificare, este nevoie de a se luera cu încetul și în de-

tail. Una din posibilitățile cele mai eficiente, consiliul îl vede în Târgurile de Mostre, pe care le organizează diferite State, și consilează participarea cât mai mare la acestea a membrilor ei.

Cel mai puțin departe s'a ajuns în chestiunea, astăzi una din cele mai actuale, unui procedeu comun pe piețele comune de deșeu. La conferința din Istanbul, Turcia a susținut cu energie ideea de a se întreprinde o acțiune eficientă pe acest teren. Inițiativa ei însă nu a reușit deoarece participanții la conferință și-au arătat îngrijorarea lor din cauza rezistenței ce se așteaptă din partea cumpărătorilor angroșiști.

La sfârșitul lui Mai se va reuni la București o conferință a experților căilor ferate, având misiunea de a construi un tarif comun și un regulament unitar.

Și Bulgaria, care nu este membră a Înțelegerii Balcanice, a fost invitată să ia parte la această conferință. Cele patru State vor deschide în curând birouri de călătorie în New York și în Cairo.

După ce Balcanii au luat o direcție politică, începe acum să o facă și în direcția economică. Orișicât de neînsemnate ar părea rezultatele ce s'au obținut, ea simptom, merită însă atenție.

BCU Cluj / Central University Library Cluj